

Styrelse: Kommunstyrelsens arbetsutskott
Plats: Stadshuset Visenten
Tid: måndagen den 24 augusti 2026 kl.13:15

Val av justerare samt plats och tid för justering

Johan Thomasson (M), ersättare Johannes Kotschy (M)

Digital justering torsdagen 20 augusti kl. 12:00

1. Information vid kommunstyrelsens arbetsutskott 2026

Björn Hansson informerar om Dalawux

Information från IT

- Samarbete med Norberg och Fagersta

Information från HR

Information från ekonomi

Kommunstyrelseärenden

2. Remiss - Reviderad livsmedelsstrategi för Dalarna

Förslag till beslut

Förslag till kommunstyrelsen att tillstyrka remiss Reviderad Livsmedelsstrategi för Dalarna 2026–2030 med ovanstående synpunkter.

3. Remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten

Förslag till beslut

4. **Ansökan om stöd till kultursatsningar i Avesta hösten 2026**

Förslag till beslut

5. **Ansökan om bidrag till pensionärsfesten i Avestaparken 22 oktober 2026**

Förslag till beslut

6. **Avveckling och avregistrering av stiftelser**

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att förbruka tillgångarna samt använda kvarstående medel till administrativa kostnader såsom revisionsarvode, registerhållningsavgift och bankkostnad.
- Kommunstyrelsen beslutar att hos Länsstyrelsen ansöka om tillstånd till att få förbruka stiftelsens tillgångar.
- Kommunstyrelsen beslutar att hos Länsstyrelsen ansöka om avveckling och avregistrering.
- Beslutet gäller Stiftelsen Familjen Klingbergs Tacksamhetsgård, org nr 882000-8509 och Stiftelsen K A Petterssons fond, org nr 88200-8723

7. **Månadsrapport juli 2026**

Förslag till beslut

Månadsrapport för juli 2026 godkänns.

8. **Vindkraftsmedel**

Förslag till beslut

Kommunfullmäktigeärenden

9. **Samverkansavtal Dalawux 2026**

Förslag till beslut

10. Riktlinjer för fakturering och kravverksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta uppdaterade riktlinjer för fakturering och kravverksamhet enligt föreliggande förslag.

11. Tidplan och sammanträdestider för kommunstyrelsens verksamheter och kommunfullmäktige 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att tidplan för kommunstyrelsens sammanträden 2027 antas.

12. Systemval glas- och metallförpackningsinsamling

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige föreslås godkänna föreslaget systemval för insamling av glas- och metallförpackningar

13. Vindkraftsmedel

Blerta Krenzi
ordförande

Beatriz Nyberg
nämndsekreterare

Handläggare: Christine Jirving, resultatenhetschef Fritid Kultur och Måltider, Mikael Jansson, resultatenhetschef Teknisk Service och Säkerhetsskyddschef samt Stina Lundkvist, näringslivsutvecklare.

Remissyttrande reviderad Livsmedelsstrategi för Dalarna 2026–2030, RUN 2026/117

Sammanfattning

Beröm för att strategin har fångat upp det som sagts på workshopparna, och många fina bilder men Avesta kommun saknar tydlighet i dokumentet avseende mål, syfte och genomförande av livsmedelsstrategin. Se nedanstående synpunkter.

Synpunkter

1. Tidplan

Tidplanen behöver ses över. I genomförandeplanen anges aktiviteter för 2026 som, med hänsyn till remisstid och beslutsprocess, redan borde vara genomförda. Tidplanen bör anpassas till ett realistiskt genomförande.

2. Inledande sammanfattning

Strategin skulle vinna på en kort sammanfattning i början av dokumentet där syfte, övergripande mål, målområden och strategins viktigaste prioriteringar presenteras. Det skulle öka läsbarheten och ge läsaren en tydlig överblick.

3. Syfte och mål

Strategins syfte och mål behöver förtydligas. Det bör framgå tydligare vad strategin ska leda till och hur de fyra målområdena tillsammans bidrar till visionen.

4. Ansvarsfördelning och genomförande

Det behöver tydliggöras vem som ansvarar för genomförandet av de olika prioriteringarna. Strategin bör beskriva vilka roller Region Dalarna, Länsstyrelsen, kommunerna och övriga aktörer har samt hur samverkan ska organiseras.

5. Handlingsplan

Strategin bör tydligare beskriva hur handlingsplanen ska tas fram och användas. Ska det finnas en gemensam regional handlingsplan eller förväntas varje kommun ta fram egna handlingsplaner utifrån strategin? Det behöver framgå hur ansvar och genomförande är tänkta att fungera.

6. Mätbara mål och uppföljning

Strategin bör kompletteras med mätbara mål, indikatorer och ett tydligt nuläge. Det blir då möjligt att följa utvecklingen över tid och bedöma om strategins mål uppnås.

7. Definition av centrala begrepp

Begrepp som *lokal mat*, *självförsörjning* och *robusthet* bör definieras tydligare. Det behöver också framgå hur dessa begrepp ska tolkas och följas upp i praktiken.

8. Förtydliga avsnittet om upphandling

Avsnittet om upphandling kan utvecklas ytterligare. Strategin beskriver upphandling som ett viktigt verktyg men är otydlig kring vilka konkreta åtgärder som avses. Distribution och logistik är redan väl utvecklade i många kommuner. Strategin bör därför beskriva hur offentlig upphandling

kan bidra till att stimulera ökad produktion och förädling i länet, särskilt inom de områden där Dalarna i dag har underskott, exempelvis griskött, kyckling, grönsaker och frukt. Även exempel på arbetssätt inom ramen för upphandlingslagstiftningen kan lyftas fram.

9. Pedagogiska måltider

Begreppet *pedagogiska måltider* på sidan 26 behöver förtydligas. Inom skolan avser pedagogiska måltider normalt att pedagogisk personal äter tillsammans med eleverna som en del av det pedagogiska uppdraget. I strategin är det oklart om detta är den avsedda innebörden eller om begreppet syftar på måltider med ett pedagogiskt innehåll, exempelvis temamåltider, gårdsbesök eller andra aktiviteter som ökar kunskapen om matens ursprung och livsmedelsproduktion. För att undvika olika tolkningar bör begreppet definieras eller ersättas med en mer precis formulering.

10. Offentliga måltider och ultraprocessad mat

Avsnittet om ultraprocessad mat på sidan 25 riskerar att ge intrycket att offentliga måltider i hög grad består av sådan mat. Det stämmer inte med hur många kommuner arbetar idag. Exempelvis lagas maten i Avesta kommun i stor utsträckning från grunden med råvaror som är obearbetade eller endast begränsat processade. Formuleringen bör därför ses över eller förtydligas så att kopplingen mellan offentliga måltider och ultraprocessad mat inte blir missvisande.

11. Hur ska kommunernas utökade ansvar finansieras kring främst livsmedelsberedskap

Hur säkerställs finansiering och resursfördelning till kommunerna för de åtaganden strategin innebär, särskilt inom livsmedelsberedskap?

Förslag

Förslag till kommunstyrelsen att tillstyrka remiss *Reviderad Livsmedelsstrategi för Dalarna 2026–2030* med ovanstående synpunkter. |

Remiss av reviderad Livsmedelsstrategi för Dalarna

Remisstid 5 maj – 1 september 2026

Region Dalarna, Länsstyrelsen i Dalarnas län och LRF Dalarna har tillsammans med en rad regionala aktörer tagit fram ett förslag till reviderad livsmedelsstrategi för Dalarna perioden 2026–2030. Regionala utvecklingsnämnden beslutade den 29 april 2026 att sända förslaget på remiss och ni inbjuds härmed att inkomma med synpunkter på förslaget.

Processen att revidera livsmedelsstrategin påbörjades 2025 med anledning av regeringens uppdaterade livsmedelsstrategi för Sverige. Region Dalarna har projektlett processen som har omfattats av olika workshops, dialogmöten och kartläggningar.

Livsmedelsstrategin beskriver bakgrund, nuläge, vision, målområden samt genomförande. Livsmedelsstrategins målområden har positioner för 2030 med prioriterade insatser för 2026–2030.

Handlingar

-Remissförslag till reviderad Livsmedelsstrategi för Dalarna 2026–2030

Svara på remissen

Region Dalarna önskar synpunkter på förslaget senast 1 september 2026 via e-post till ruf.registrator@regiondalarna.se

Vänligen ange diarienummer RUN 2026/117 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet, samt att remissinstansens namn anges i namnet på respektive dokument. Ange även kontaktperson för eventuella frågor.

Hur behandlas synpunkterna?

Efter remissperioden sammanställs och behandlas de inkomna synpunkterna. Förslaget till regional livsmedelsstrategi bearbetas för beslut i Regionala utvecklingsnämnden.

Frågor?

Välkommen att kontakta:

Rosmarie Sundström

rosmarie.sundstrom@regiondalarna.se

072-565 30 66

Med vänlig hälsning

Jonny Gahnshag

Enhetschef näringslivsutveckling, Regionala utvecklingsförvaltningen

Sändlista:

Avesta kommun

Borlänge kommun

Coompanion Dalarna

Dalarnas kompetenscenter för livsmedelskedjan

Dalasmak

Ekologiska lantbrukarna

Falu kommun

Gagnefs kommun

Hedemora kommun

Idre Sameby

Invest in Dalarna

Lantbrukarnas Riksförbund Dalarna

Leksands kommun

Lokal mat

Ludvika kommun

Länsstyrelsen i Dalarnas län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Värmlands län
Malung-Sälens kommun
Mora kommun
Orsa kommun
Region Gävleborg
Region Värmland
Rättviks kommun
Samernas riksorganisation
Smedjebackens kommun
Stiftelsen Dalarnas Science Park
Säters kommun
Vansbro kommun
Visit Dalarna
Älvdalens kommun

LIVSMEDELSSTRATEGI 2.0

FÖR DALARNAS LIVSMEDELSSYTEM 2026–2030

INNEHÅLL

Hållbara och resilienta livsmedelssystem.....	5
Livsmedelssystem.....	6
Framtagandet av den nya strategin.....	7
Nuläget i Dalarnas livsmedelssystem.....	8
Påbörjade insatser under 2018–2025.....	10
Vision och mål.....	12
Målområde 1: Produktion och försörjning.....	13
Ökad självförsörjning inom alla inriktningar.....	13
Värna jordbruksmark som är brukningsvärd.....	14
God tillgång till rätt kompetens.....	14
Effektiva och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser.....	15
Innovationsdriven primärproduktion.....	15
Målområde 2: Förädling och logistik.....	17
Ökad andel förädlad lokal råvara.....	17
Effektiv logistik för småskaliga förädlare.....	18
Innovationsdrivet förädlingsled.....	18
God tillgång till rätt kompetens.....	19
Effektiva och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser.....	19
Ökad exportkapacitet hos livsmedelsföretag.....	20
Målområde 3: Gastronomi och lokal mat.....	22
Lokal mat är valet i livsmedelsbutikerna.....	22
Upphandling av lokal mat i region och kommuner.....	23
Gastronomisk utveckling och kompetensförsörjning.....	23
Lyfta måltidsturism - Dalarna matdestination.....	24
Småskaliga producenters egen marknadsföring.....	25
Offentliga matmiljöer främjar lokal mat.....	25
Målområde 4: Robusthet och cirkuläritet.....	28
Beredskap och robusthet i livsmedelssystem.....	28
Resilienta jordbruk i ett förändrat klimat.....	29
Industriell symbios där restströmmar tillvaratas.....	29
Minskat matsvinn i livsmedelssystem.....	30
Fritidsodlingen som beredskapsresurs.....	30
Vilda resurser – jakt, fiske, bär och svamp.....	31
Genomförande av strategin, tidsplan.....	33

Regional livsmedelsstrategi för
Dalarnas län. Fastställd 2018,
och sedan reviderad 2026.

Tack till Dalasmak, Länsstyrelsen
Dalarnas län och Dalarna Science
Park som bidragit med bilder.

Foto: Liselotte Dahlin, DalaSmak

HÅLLBARA OCH RESILIENTA LIVSMEDELS-SYSTEM I DALARNA

Dalarnas livsmedelssystem behöver stå bättre rustade att hantera klimatförändringar, globala störningar och geopolitisk osäkerhet. Det kräver livsmedelssystem som både är hållbara, resilienta och hälsosamma. Denna strategi pekar ut vår gemensamma riktning för stärkt regional och lokal kapacitet – från produktion till konsumtion.

I Dalarna har vi goda förutsättningar med rika naturresurser, levande landsbygder och en växande efterfrågan på lokal mat. Här finns stora möjligheter i våra livsmedelssystem men de utnyttjas i för liten utsträckning – utmaningar som aktörer möter behöver adresseras med större regional kraft.

Ett utvecklingsarbete är påbörjat och den här strategin bygger vidare på det, men pekar även ut fler behov och prioriteringar. Det rör sig om komplexa och omfattande problem som kräver att vi finner en del nya lösningar. I och med allt mer oro i omvärlden och tillagande klimatförändringar är det hög tid att vi bättre tar tillvara de möjligheter som Dalarna har, från jord till bord.

Hur väl fungerande våra livsmedelssystem är avgör vår framtida livsmedelsförsörjning och -trygghet, men det har även en påverkan socialt, ekonomiskt och miljömässigt på Dalarna i stort.

Den här regionala livsmedelsstrategin är en revidering av den första strategin

som antogs 2018, och den riktar fokus på utveckling inom fyra målområden:

- Produktion och försörjning
- Förädling och logistik
- Lokal mat och gastronomi
- Robusthet och cirkularitet

och har visionen att uppnå hållbara och resilienta livsmedelssystem.

Med vår livsmedelsstrategi ska vi både nå mål som finns i Sveriges livsmedelsstrategi och Region Dalarnas utvecklingsstrategi, Dalastrategin 2030.

Det nationella målet för livsmedelspolitiken beslutad av riksdagen 2017, anger riktningen mot 2030:

"[...] en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska."

LIVSMEDELSSYSTEM

Förklaringar av några för strategin centrala begrepp.

Livsmedelssystem (matsystem) består av de olika aktörer, aktiviteter och processer som ingår i livsmedelskedjor från jord till bord och tillbaka igen. Dessutom består livsmedelssystem av de politiska, sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer som påverkar och som påverkas av systemet.

Livsmedelssystem kan i sin tur delas in i skolor såsom storskaliga, globala, nationella, regionala, småskaliga och lokala, samt typer såsom industriella, agroekologiska, offentliga och besöksmål.

Varje form av livsmedelssystem har sin särprägel och bidrar med sina värden.

Livsmedelskedja är processen från produktion till konsumtion av mat – från jordbruk och råvaror, via förädling och transporter, till butiker, marknader, restauranger och slutligen konsumenten.

Livsmedelskedjor kan vara korta eller långa beroende på hur många led som maten passerar. Korta kedjor har få eller inga mellanhänder och ger närhet till producenten, exempelvis REKO-ringar, andelsjordbruk och fäbodbruk.

Långa kedjor möjliggör storskalighet och bred distribution, exempelvis lantbruk, livsmedelsföretag, grossister och dagligvaruhandel.

Aktörer, aktiviteter och processer.

Produktion, förädling, distribution, marknad, handel, beredning, konsumtion/ätande och återvinning.

Politiska, sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer.

FRAMTAGANDET AV DEN NYA STRATEGIN

Strategin har tagits fram genom en inkluderande och utforskande process, samordnad av Region Dalarna. En bredd av aktörer från olika sektorer har deltagit i workshops, dialoger, kartläggningar och slutligen en remiss.

Processen att ta fram den här reviderade livsmedelsstrategin för Dalarna påbörjades i juni 2025, med anledning av att regeringen uppdaterade Sveriges livsmedelsstrategi i april 2025.

Region Dalarna har samordnat framtagandet i nära samarbete med Länsstyrelsen i Dalarnas län, LRF Dalarna,

Dalasmak, Dalarna Science Park och Dalarnas kompetenscenter för livsmedelskedjan (DKL).

Såväl kommuner, producent- och branschorganisationer, livsmedelsföretag, rådgivare som Samerna har deltagit i processen genom workshops, dialoger, kartläggningar samt en remiss.

NULÄGET I DALARNAS LIVSMEDELSSYSTEM

Dalarnas självförsörjningsgrad är lägre än rikssnittet med ett underskott av vissa livsmedel. Den höga importen av insatsmedel såväl som mat innebär en sårbarhet kopplat till en rad utmaningar och möjligheter i Dalarnas livsmedelssystem.

Dalarna följer den nationella trenden där antalet jordbruksföretag minskar och produktionen koncentreras till färre och större enheter. Lönsamheten är generellt pressad av höga kostnader för insatsvaror (drivmedel, gödsel, råvaror etc.) och låga producentpriser, i kombination med konkurrens från större aktörer och import. Små ekonomiska marginaler försvårar investeringar och generationsväxling, och långa transportavstånd ökar kostnaderna.

Jordbruket i Dalarna domineras av vallodling och animalieproduktion, och cirka 23 procent av åkermarken är ekologisk. Rennäringen är viktig i norra delarna av Dalarna, och länet har en stor andel av landets fäbodbruk.

Dalarnas självförsörjningsgrad uppskattas vara lägre än riksgenomsnittet, men med variationer mellan olika råvaror och livsmedel. Tillgången är relativt god på exempelvis nötkött, mjölk, spannmål och potatis, men Dalarna har betydande underskott på bland annat gris-kött, kyckling, grönsaker och frukt.

Dalarnas livsmedelskedja sysselsätter totalt cirka 10 000 personer med stora geografiska variationer. I södra delarna

av länet dominerar primärproduktionen medan de flesta i de norra delarna sysselsätts inom restaurang och handel.

Förädlingen omfattar omkring 1 500 personer och är väl spridd över länet, medan grossistledet är koncentrerade till Borlänge med Icas centrallager.

Dalarnas förädlingskapacitet överstiger den lokala råvaruproduktionen, vilket är en stor möjlighet för länets livsmedelssektor. Såväl stora som små livsmedelsföretag använder mer råvara än vad som produceras lokalt. Samtidigt kämpar småskaliga producenter med begränsad tillgång till slakterier, mälterier och kvarnar.

Den hantverksmässiga förädlingen är generellt stark, och har fler anställda per omsatt krona än större aktörer.

Av pengarna som konsumenter lägger på mat i Dalarna utgörs endast några procent av lokala råvaror. Samtidigt säljs nästan hälften av råvarorna som produceras utanför länet. Därmed finns en betydande potential att öka konsumtionen av lokal mat i Dalarna.

Konsumtionen behöver även styras i en mer hälsosam riktning då länet har en hög nivå av matrelaterade sjukdomar.

Källor: Länsstyrelsens lägesbeskrivning av livsmedelskedjan i Dalarna, samt Region Dalarnas folkhälsoberättelse

PÅBÖRJADE INSATSER UNDER 2018–2025

Strategin tar avstamp i ett påbörjat utvecklingsarbete där det, sedan Dalarnas första livsmedelsstrategi 2018, har påbörjats flera insatser och skapats nya samverkansstrukturer.

Dalarnas första livsmedelsstrategi togs fram 2018, till följd av att riksdagen antog en nationell livsmedelsstrategi 2017. För strategins genomförande bildade Länsstyrelsen i Dalarnas län, Region Dalarna och LRF Dalarna ett partnerskap.

2018 drev LRF Dalarna projektet *Samverkan i matkedjan* med dialogträffar, workshops, kurser, branschmässor, studieresor och olika samverkansgrupper.

I linje med den första strategins mål om ett regionalt kluster respektive ett kompetenscenter drev Länsstyrelsen i Dalarnas län 2018–2025 projektet *Stärkt livsmedelskedja* med delprojekten: *Offentlig gastronomi*, *FRODA* samt *Mat från Dalarna*.

Förutom kompetenshöjande insatser resulterade projekten i regionala nätverk och ett regionalt kompetenscenter för livsmedelskedjan. Kostchefs nätverket samlar kostchefer i offentlig sektor. FRODA-nätverket är en samverkansplattform för aktörer i livsmedelskedjan.

I projektet *Mat från Dalarna* togs ett marknadsföringsmaterial fram som underlättar för livsmedelsbutiker att skylta och framhäva mat från Dalarna. I projektet sprids konceptet och skapas

nya marknader för lokal mat.

När Offentlig gastronomi avslutades 2023 startade Rättviks kommun, i samarbete med Region Dalarna, fortsättningsprojektet *Lokal gastronomi*. Målet är att öka kunskap och skapa nätverk för samverkan mellan länets producenter och måltidsproducerande företag, för att därigenom öka efterfrågan och styra inköpen mot lokala livsmedel.

Dalarnas Science Park startade 2023, i samarbete med Region Dalarna, projektet *Livsmedelsinnovation*. Det rör sig om en industriaccelerator för industrins restströmmar samt affärsutvecklings- och innovationsstöd för företag i livsmedelsbranschen. Dessutom har en färdplan med projektidéer tagits fram i projektet *BOOST* där Livsmedel är en av plattformarna för samhandling inom olika kunskapsområden.

Dalarnas kompetenscenter för livsmedelskedjan, DKL har funnit sedan 2022 och samlar satsningar på flera utbildningsformer för kompetensförsörjning och utveckling inom lantbruk, samt projekten *Lokal gastronomi* och *SmartMat*. Det sistnämnda projektet syftar till att stärka kompetensen inom hållbart lantbruk och ny teknik och innovation.

Foto: Ulrika Lundholm Ericsson, Dalarna Science Park

VISION OCH MÅL

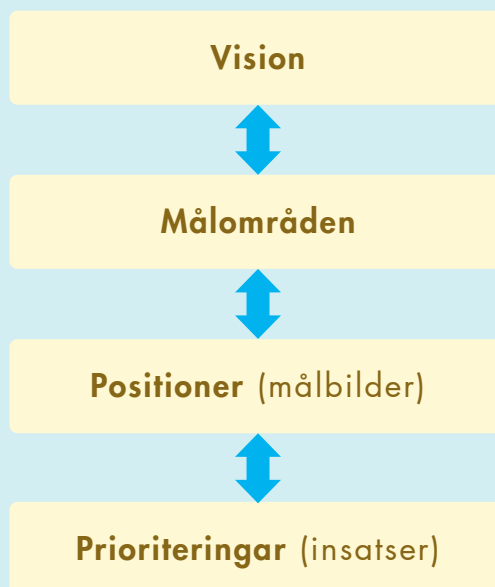
VISION Dalarna har hållbara och resilienta livsmedelssystem som skapar värde för människor, företag, samhälle och miljö – där produktion, innovation och matkultur säkerställer trygg, hälsosam och klimatsmart mat för nuvarande och kommande generationer.

MÅLOMRÅDEN Strategin har fyra målområden som driver arbetet mot visionen framåt. Dessa målområden är nära sammanlänkade med varandra och adresserar tillsammans de utmaningar vi har att hantera.

Dalarna har en mångfald av livsmedelssystem, som alla är viktiga och kompletterar varandra. Samtidigt varierar

förutsättningarna för utveckling och tillväxt. Utvecklingsarbetet ska därför utgå från respektive systems unika styrkor, utmaningar och sammanhang.

Varje målområde har *positioner* som är målbilder på medellång långsikt, samt *prioriteringar* som är de insatser som ska göras för att vi ska nå målen.

PRODUKTION OCH FÖRSÖRJNING

Dalarna har goda förutsättningar för primärproducenter att växa och utvecklas. Producenter får en större andel av värdet i livsmedelskedjan och jordbruksmarken värnas som en strategisk resurs. Självförsörjningsgraden av livsmedelsråvaror har ökat. Primärproduktionen är innovativ och attraktiv, med god kompetensförsörjning och effektiva stödprocesser. Vi har en trygg, konkurrenskraftig och motståndskraftig livsmedelsförsörjning i hela Dalarna.

Dalarna följer den nationella trenden där antalet jordbruksföretag minskar och produktionen koncentreras till färre och större enheter. Lönsamheten är generellt pressad av höga kostnader för insatsvaror (drivmedel, gödsel, råvaror etc.) och låga producentpriser, i kombination med konkurrens från större aktörer och import. Små ekonomiska marginaler försvårar investeringar och ägarskiften, och långa transportavstånd ökar kostnaderna. Medelåldern är hög.

Dalarnas självförsörjningsgrad uppskattas vara lägre än riksgenomsnittet, men med variationer mellan olika råvaror och livsmedel. Tillgången är relativt god på exempelvis nötkött, mjölk, spannmål och potatis, men länet har betydande underskott på bland annat griskött, kyckling, grönsaker och frukt.

Jordbruket i Dalarna domineras av vallodling och animalieproduktion, och cirka 23 procent av åkermarken är ekologisk. Rennäringen är viktig i norra delarna av Dalarna, och länet har en stor andel av landets fäbodbruk.

ÖKAD SJÄLVFÖRSÖRJNING INOM ALLA INRIKTNINGAR

Position 2030:

- Dalarna går mot ökad självförsörjning inom alla inriktningar*.

Prioriteringar:

- Framtagande av analyser och handlingsplaner, samt åtgärder.

**Inriktningar inom lantbruk, trädgårdsnäring, rennäring, småskaliga jordbruk och vattenbruk.*

Källa: Länsstyrelsens lägesbeskrivning av livsmedelskedjan i Dalarna

För att främja en ökad självförsörjning inom primärproduktionens olika inriktningar krävs ett systematiskt och kunskapsbaserat arbetssätt. Genom fördjupade analyser av olika produktionsgrenar samt framtagande av riktade handlingsplaner kan utvecklingen stärkas.

Ökad självförsörjning omfattar såväl utveckling av befintliga verksamheter som etablering av nya företag, tillväxt i befintliga företag och fungerande ägarskiften.

Utbildningar och kurser hos olika aktörer bidrar till fler producenter. För att dessa ska kunna etablera sig och växa krävs samordnade stödinsatser, samt tillgång till mark och resurser.

VÄRNA JORDBRUKSMARK SOM ÄR BRUKNINGSVÄRD

Position 2030:

- Dalarnas jordbruksmark som är lämplig för produktion bebyggs eller exploateras inte.

Prioriteringar:

- Främja kommunala mål om att värna jordbruksmarken.

Dalarnas jordbruksmark (inklusive betesmark) är inte en oändlig och obegränsad resurs. Den utgör grundförutsättningen för att vi ska kunna stärka vår självförsörjning och beredskap.

I samhällsplaneringen, där avvägningar mellan olika markintressen äger rum, behöver jordbruksmarkens betydelse tydliggöras. Därför prioriterar vi att främja

Bevarandet av vår jordbruksmark är en grundförutsättning för att stärka Dalarnas självförsörjning.

kommunala mål som värnar jordbruksmarken. Det innebär att kommunerna i sin översikts- och detaljplanering aktivt arbetar för att undvika exploatering av brukningsvärd jordbruksmark, samt att alternativa lokaliseringar för bebyggelse och infrastruktur prövas i första hand.

Genom ökad samverkan mellan regionala och kommunala aktörer, tydligare riktlinjer och ett kunskapsbaserat beslutsunderlag kan jordbruksmarkens långsiktigt säkerställas.

GOD TILLGÅNG TILL RÄTT KOMPETENS

Position 2030:

- Dalarnas primärproduktion har god tillgång till rätt kompetens.

Prioriteringar:

- Kompetenslyft för primärproduktionen.

Tillgången till rätt kunskap och arbetskraft är avgörande för att upprätthålla och utveckla en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelsproduktion i länet. Det krävs långsiktiga och samordnade

insatser för att stärka kompetensförsörjningen, öka attraktiviteten och förbättra arbetsmiljön inom de gröna näringarna.

Utbildningar behöver vara relevanta, tillgängliga och anpassade till branschens behov, med inslag av praktiskt lärande och god handledning.

Möjligheterna till kontinuerlig kompetensutveckling behöver stärkas, samtidigt som insatser krävs för att synliggöra karriärvägar, bredda rekryteringen och skapa goda villkor för att attrahera och behålla arbetskraft.

EFFEKTIVA OCH FÖRUTSÄGBARA TILLSTÅNDS- OCH STÖDPROCESSER

Position 2030:

- Dalarna har effektiva, samordnade och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser.

Prioriteringar:

- Skapa effektiva, samordnade och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser samt stärka dialog och vägledning.

Effektiva och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser är en grundförutsättning för att stärka primärproduktionen och öka livsmedelsproduktionen i Dalarna.

Långa handläggningstider, otydliga krav och bristande samordning mellan myndigheter – både vid tillstånd och vid stödhantering – kan försvåra investeringar och möjligheten att utveckla och skala upp produktionen.

Genom samordnade processer, tydligare krav, korta handläggningstider och stärkt dialog kan förutsättningarna vara goda.

INNOVATIONDRIVEN PRIMÄRPRODUKTION

Position 2030:

- Dalarnas primärproduktion är innovationsdriven och använder nya lösningar.

Prioriteringar:

- Främja utveckling, testning och implementering av innovativa lösningar.

En innovationsdriven primärproduktion är avgörande för att möta framtidens krav på ökad livsmedelsproduktion, hållbarhet och lönsamhet. Genom att utveckla och ta i bruk nya lösningar inom exempelvis teknik, digitalisering, odlingsmetoder och resurseffektivitet kan företag stärka sin produktivitet, minska sin miljöpåverkan och öka sin motståndskraft mot klimatförändringar.

För att detta ska bli möjligt krävs miljöer där innovation kan utvecklas, testas och omsättas i praktiken. Här behövs regionala noder och nätverk för innovation och samverkan. Genom att koppla samman företag, akademi och offentlig sektor samt driva innovationsprojekt skapas förutsättningar för att nya idéer kan utvecklas och implementeras inom primärproduktionen.

FÖRÄDLING OCH LOGISTIK

Konkurrenskraftiga och växande livsmedelssystem i Dalarna innebär att mer av de produkter som förädlas är baserade på lokala råvaror. Det är även ett Dalarna där livsmedelsföretag har tillgång till effektiva logistiklösningar, rätt kompetens och goda möjligheter att utvecklas, innovera och nå nya marknader. Detta stärker lönsamheten, sysselsättningen och länets position som livsmedelsregion.

Livsmedelsförädling är processen där råvaror omvandlas till färdiga produkter, som kött, mejerivaror, bröd eller konserver, för att öka värde, hållbarhet och kvalitet inför konsumtion. Exempel på livsmedelsförädlare är mejerier, slakterier, bagerier, charkuterier, dryckesindustrier och mathantverkare som omvandlar råvaror till färdiga livsmedelsprodukter.

Förädlingen i Dalarna sysselsätter cirka 1 500 personer och är väl spridd över länet, och är avgörande för att skapa värde av lokala råvaror från Dalarna.

Förädlingskapaciteten överstiger regionens råvaruproduktion, vilket är en stor möjlighet för livsmedelssektorn. Såväl stora som små livsmedelsföretag använder mer råvara än vad som produceras lokalt. Totalt utgör lokala råvaror ca 20 procent av livsmedelsföretagens inköp.

ÖKAD ANDEL FÖRÄDLAD LOKAL RÅVARA

Position 2030:

- Dalarnas livsmedelsförädlare efterfrågar och förädlar lokala råvaror.
- Dalarna främjar småskaliga kvarnar, mälterier och slakterier.

Prioriteringar:

- Framtagande av analyser och handlingsplaner med åtgärder.

Dalarnas hantverksmässiga förädling är generellt stark, och har fler anställda per omsatt krona än större aktörer. Samtidigt kämpar länets småskaliga producenter med begränsad tillgång till slakterier, kvarnar och mälterier.

Källa: Länsstyrelsens lägesbeskrivning av livsmedelskedjan i Dalarna

För att öka andelen förädlad lokal råvara – och få fler kvarnar, mälterier och slakterier – krävs ett systematiskt och kunskapsbaserat arbetssätt. Genom fördjupade analyser och handlingsplaner kan en utveckling främjas med innovativa lösningar.

EFFEKTIV LOGISTIK FÖR SMÅSKALIGA FÖRÄDLARE

Position 2030:

- Dalarna har effektiva logistiklösningar för småskaliga livsmedelsföretag.

Prioriteringar:

- Främja utveckling av logistiknoder och samlogistik för småskaliga livsmedelsföretag.

Småskaliga livsmedelsföretag har ofta begränsade resurser för transport, lagring och distribution. Utan fungerande logistiklösningar blir det svårt att nå ut till marknaden, vilket hämmar både lönsamhet och tillväxt.

Samtidigt bidrar effektiva logistiklösningar till att stärka den regionala livsmedelsförsörjningen, minska beroendet av långväga transporter och skapa bättre förutsättningar för ökad produktion i Dalarna.

Genom att utveckla logistiknoder och samlogistik kan flera producenter dela på transporter och infrastruktur, vilket sänker kostnaderna och ökar effektiviteten. Det gör det möjligt för fler lokala produkter att nå butiker, restauranger och offentliga kök.

En utveckling inom logistik ska främjas genom att bland annat koppla samman producenter med varandra och logistikföretag samt restauranger, livsmedelsbutiker och offentliga aktörer.

Effektiva transporter, lagring och distribution behövs för småskaliga producenter i Dalarna.

INNOVATIONSDRIVET FÖRÄDLINGSLED

Position 2030

- Dalarnas förädlingsled är innovationsdrivet och
- använder nya lösningar.

Prioriteringar:

- Främja utveckling, testning och implementering av innovativa lösningar.

Ett innovationsdrivet förädlingsled är avgörande för att stärka livsmedelsföretagens konkurrenskraft och förmåga att möta förändrade marknads- och konsumentkrav. Genom att utveckla nya produkter, förbättra kvaliteten och använda råvaror mer resurseffektivt kan företagen öka sin lönsamhet och skapa högre värde av de råvaror som produceras i Dalarna.

För att möjliggöra detta krävs miljöer där nya idéer kan utvecklas, testas och implementeras i nära samverkan mellan olika aktörer. Här behövs regionala noder för innovation, där företag får stöd i att utveckla idéer, delta i innovationsprojekt och samverka med akademi och offentlig sektor.

Brist på kompetens inom mejeri, slakt, styckning, teknik med mera är hinder för utveckling.

GOD TILLGÅNG TILL RÄTT KOMPETENS

Position 2030:

- Dalarnas förädlingsled har god tillgång till rätt kompetens.

Prioriteringar:

- Kompetenslyft för förädlingen.

För att Dalarnas förädlingsled ska vara konkurrenskraftigt, robust och kunna växa krävs en god tillgång till rätt kompetens. I dag är bristen på utbildad personal inom flera nyckelområden, såsom mejeri, slakt och styckning, ett tydligt hinder för utveckling. Samtidigt ökar behoven av teknisk kompetens kopplat till produktion, hållbarhet och energieffektivisering.

Ett samlat kompetenslyft är avgörande för att stärka företagens produktionskapacitet, innovationsförmåga och möjligheter att använda lokala råvaror. Det handlar om att utveckla relevanta utbildningar, stärka kopplingen mellan utbildningssystem och näringsliv samt skapa möjligheter till vidareutbildning.

Samtidigt behövs kompetensutveckling vad gäller att ta steget att få anställda med det arbetsgivaransvar det innebär.

EFFEKTIVA OCH FÖRUTSÄGBARA TILLSTÅNDS- OCH STÖDPROCESSER

Position 2030:

- Dalarna har effektiva, samordnade och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser.

Prioriteringar:

- Skapa effektiva, samordnade och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser samt stärka dialog och vägledning.

Effektiva, samordnade och förutsägbara tillstånds- och stödprocesser är en avgörande förutsättning för att livsmedelsföretag i Dalarna ska kunna investera, växa och utveckla sin verksamhet. I dag upplever många företag att långa handläggningstider, otydliga krav och bristande samordning mellan myndigheter försvårar investeringar och annan förädlingskapacitet. Detta begränsar möjligheten att utveckla nya produkter,

skala upp produktionen och ta tillvara mer av de lokala råvarorna.

Även om regelverken till stor del beslutas nationellt har regionala och lokala aktörer påverkan på hur de tillämpas i praktiken. Genom bättre samordning, tydligare och mer transparenta processer, kortare handläggningstider samt tidig dialog och vägledning kan förutsägbarheten öka och företagens investeringar underlättas.

ÖKAD EXPORTKAPACITET HOS LIVSMEDELSFÖRETAG

Position 2030:

- Dalarna främjar livsmedelsföretagens exportkapacitet.

Prioriteringar:

- Främja export genom stöd, verktyg och kontakter.

Genom exportfrämjande insatser kan livsmedelsföretag i Dalarna stärka sin konkurrenskraft både nationellt och internationellt. Det finns en särskild potential hos mellanstora företag att öka sin export och nå nya marknader.

För att möjliggöra detta behövs tillgång till relevant stöd, kunskap, verktyg och nätverk som underlättar internationalisering. Vägledning och samordning mellan olika stödstrukturer är viktigt för att företag ska kunna ta nästa steg ut på den internationella marknaden utifrån sina behov och förutsättningar.

Foto: Liselotte Dahlin, Dalasmak

LOKAL MAT OCH GASTRONOMI

I Dalarna är lokal mat en självklar del av vardagen. Gastronomin, med rötter i lokala råvaror och traditioner, utvecklas kontinuerligt och stärker platsens attraktivitet och identitet. Måltider i hemmen, de offentliga köken och näringslivet präglas av hållbara och lokala värdekedjor som skapar mervärden och utveckling för producenter och företag. Samtidigt som kunskap, innovation och levande matmiljöer främjar goda matvanor och bidrar till ökad folkhälsa.

Lokal mat är råvaror och livsmedel som produceras och/eller förädlas nära där de konsumeras. Lokal mat kännetecknas av korta kedjor, spårbarhet till producenten och tydlig lokal identitet och en närhet mellan producenter och konsumenter.

I dag begränsas lokal mat ofta av låg synlighet. Genom att stärka lokala värdekedjor – från produktion till distribution och försäljning – kan fler produkter nå marknaden på ett effektivt sätt.

Av pengarna som konsumenter lägger på mat i Dalarna utgörs endast mindre än några procent av lokala råvaror. Här finns stor potential att öka tillgången och efterfrågan på lokal mat. När lokala råvaror och produkter blir mer synliga och tillgängliga skapas förutsättningar för nya och befintliga företag att växa,

investera och utveckla sin produktion. Det bidrar i sin tur till ökat regionalt värdeskapande, fler arbetstillfällen och en starkare koppling mellan producent och konsument.

LOKAL MAT ÄR VALET I LIVSMEDELSBUTIKERNA

Position 2030:

- Dalarna synliggör lokal mat i dagligvaruhandeln.

Prioriteringar:

- Främja byggandet av lokala värdekedjor och synliggöra lokal mat i dagligvaruhandeln.

Källa: Länsstyrelsens lägesbeskrivning av livsmedelskedjan i Dalarna

Ökad synlighet i dagligvaruhandeln gör det enklare att välja lokal mat. Genom gemensamma koncept och marknadsföringsinsatser kan livsmedelsbutiker lyfta fram lokala produkter och stärka deras position på marknaden. Sådana insatser bidrar till att öka efterfrågan, skapa nya marknader och stärka kopplingen mellan producenter och konsumenter.

Genom upphandling och inköp kan måltidsproducenter bidra till ökad produktion av lokal mat i Dalarna.

UPPHANDLING OCH INKÖP AV LOKAL MAT

Position 2030:

- Dalarnas offentliga och privata kök använder upphandling för att strategiskt stärka efterfrågan på hållbar lokal mat.

Prioriteringar:

- Främja upphandling av lokala råvaror och produkter.

Upphandling och inköp är ett av de mest kraftfulla verktygen för att skapa en stabil och långsiktig efterfrågan på hållbar lokal mat. Genom att i högre grad inkludera lokala råvaror och produkter i offentliga och privata måltider kan kommuner, regioner och företag stärka den lokala produktionen, bidra till ett ökat

förädlingsvärde och skapa fler arbetstillfällen i Dalarna.

För att detta krävs upphandlingsmodeller och arbetssätt som gör det möjligt för producenter att delta, samt en ökad samverkan mellan offentliga aktörer och näringslivet. Genom att använda upphandling och inköp på ett strategiskt plan kan det fungera som en drivkraft för ökad produktion, stärkt konkurrenskraft och ett mer robust livsmedelssystem i Dalarna för långsiktig hållbarhet.

GASTRONOMISK UTVECKLING OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Position 2030:

- Dalarna har en stark, innovativ och lokalt förankrad gastronomi.

Prioriteringar:

- Stärka gastronomisk utveckling och kompetensförsörjning.

Gastronomi handlar om kunskap, hantverk och upplevelse kopplat till mat och måltider. Det omfattar hur mat produceras, tillagas, presenteras och upplevs – med fokus på smak, kvalitet, kultur och råvarornas ursprung. Gastronomi rymmer både tradition och innovation och spelar en viktig roll för identitet, attraktionskraft och utvecklingen av lokala livsmedelssystem.

När lokala råvaror förädlas och utvecklas i samspel mellan producenter, förädlare och restauranger skapas unika produkter och måltidsupplevelser som stärker regionens identitet och konkur-

renskraft. Samtidigt är tillgången till rätt kompetens avgörande för att utveckla gastronomin. Det handlar både om hantverkskunnande och om förmåga att arbeta med produktutveckling, hållbarhet och affärsutveckling.

Genom att stärka gastronomisk kompetens, skapa mötesplatser och forum för samverkan för gastronomisk utveckling kan fler aktörer bidra till innovation och kvalitet i värdekedjan. Att stärka den lokalt förankrade gastronomin genom att koppla samman hållbara lokala producenter och förädlare med restauranger ger ökad produktion och en starkt matidentitet. Tillsammans utvecklar de samarbeten som synliggör lokala råvaror på en bred arena.

LYFTA MÅLTIDSTURISM – MATDESTINATIONER

Position 2030:

- Dalarna är en etablerad och attraktiv matdestination.

Prioriteringar:

- Främja måltidsturism och matdestinationsutveckling.

Måltidsturism är en växande del av besöksnäringen och en viktig drivkraft för att stärka Dalarnas attraktionskraft, företagande och lokala livsmedelsproduktion. Genom att utveckla Dalarnas matdestinationer kan unika upplevelser erbjudas där mat, kultur och plats samspelar. Men måltidsturism handlar inte enbart om att attrahera besökare, utan

Att koppla producenter och restauranger stärker gastronomin och ökar produktionen.

Foto: Ulrika Lundholm Ericsson

också om att stärka relationen mellan invånare och den lokala maten.

När det gastronomiska utbudet utvecklas – med restauranger, gårdsbutiker, caféer och evenemang – skapas attraktiva miljöer som även invånare tar del av i sin vardag. Det bidrar till ökad livskvalitet, stolthet och en starkare lokal identitet. Samtidigt ökar kunskapen om matens ursprung, vilket kan påverka konsumtionsmönster och stärka efterfrågan på regionala produkter.

För att utveckla måltidsturismen krävs insatser som stärker samverkan mellan producenter, förädlare, restauranger och besöksnäring. Samtidigt behöver kompetens och affärsutveckling stärkas. Genom att arbeta strukturerat med destinationsutveckling kan Dalarna skapa tydliga och attraktiva erbjudanden som bygger på lokala råvaror och identitet.

SMÅSKALIGA PRODUCENTERS EGEN MARKNADSFÖRING

Position 2030:

- Dalarna främjar småskaliga producenters marknadsföring.

Prioriteringar:

- Stärka samverkan, affärsutveckling, kompetens och nya och befintliga strukturer för marknadsföring och försäljning.

Småskaliga företag har ett relationellt sätt att arbeta med marknadsföring, distribution och strategisk utveckling. För att nå ut till marknader och kunna växa krävs därför fungerande strukturer för samverkan. När den strukturen brister riskerar företag att inte nå sin marknad, trots efterfrågan, vilket kan leda till att verksamheter minskar eller försvinner – i Dalarna berör det exempelvis grönsaksodlingen.

Branschorganisationer och nätverk spelar därför en central roll i att samla producenter, skapa försäljningskanaler och utveckla gemensamma initiativ som matspaningskartor och skördefester.

I dag sker en del av försäljningen genom REKO-ringar som har samlat omkring 30 000 hushåll, vilket visar på en stark lokal efterfrågan. Samtidigt finns en stor potential att ytterligare stärka företagens marknadsföring, synlighet och affärsutveckling.

Genom en bred palett av samverkan och stödjande insatser kan småskaliga producenter lyftas i Dalarna.

Ohälsosamma matvanor är en av de största riskfaktorerna för sjukdom i Dalarna, med höga nivåer av bland annat fetma, högt blodtryck och hjärt-kärlsjukdomar. Intaget av frukt, grönsaker och fullkorn är lågt, samtidigt som konsumtionen av salt och energi (kalorier) är högre än vad kroppen behöver.

Både barn och vuxna äter betydligt mindre frukt och grönsaker än rekommenderat, och det finns tydliga skillnader kopplade till kön, socioekonomi samt sociala och kulturella faktorer som påverkar matvanorna.

OFFENTLIGA MATMILJÖER FRÄMJAR LOKAL MAT

Position 2030:

- Dalarnas offentliga matmiljöer främjar hälsosamma och hållbara val kopplat till lokal mat.

Prioriteringar:

- Utveckla och etablera en matmiljöplattform.

Matmiljöer är de platser och sammanhang där mat tillgängliggörs, väljs och konsumeras. De formas av samhällets strukturer – som utbud, pris, logistik, upphandling, kunskap och normer – och påverkar därmed vilka val som blir möjliga och attraktiva för människor.

Offentliga matmiljöer, såsom förskola, skola, vård och omsorg, buss- och tågstationer, har stor påverkan på matvanor och därmed folkhälsan.

I dag utgör ultra-processad mat en stor

del av konsumtionen, medan lokal mat ofta är mindre processad och bygger på rena råvaror. Genom att öka inslaget av lokal mat kan aktörer bidra till både bättre hälsa och stärkt efterfrågan på lokal mat.

Offentlig sektor har ett långtgående ansvar att arbeta kunskapsbaserat och främja hållbara och hälsosamma matvanor. Insatser behöver sättas in tidigt, där förskola och skola är särskilt viktiga arenor för att skapa goda vanor, kunskap och intresse för mat. Genom skolbesök hos producenter och pedagogiska måltider kan barn och unga utveckla en förståelse för matens ursprung och bli mer medvetna konsumenter.

Regionen har en viktig roll genom

hälso- och sjukvården och i det breda folkhälsoarbetet, där matens betydelse för hälsa lyfts. Samtidigt krävs samverkan mellan flera aktörer inom alla sektorer för att förbättra matmiljöerna.

Genom en gemensam plattform för samverkan kan arbetet utvecklas och få genomslag i hela Dalarna.

Skolbesök och
pedagogiska måltider
ger barn ökad förståelse
för matens ursprung.

Foto: Liselotte Dahlin, Dalasmak

ROBUSTHET OCH CIRKULÄRITET

I Dalarna har vi robusta och cirkulära livsmedelssystem där resurser används effektivt och i flera led. Betesbaserade och vilda resurser tas tillvara, matsvinnet minimeras och restströmmar blir nya värden. I Dalarna värnar vi jordbruksmarkens långsiktiga produktionsförmåga för ökad beredskap och minskat beroende av insatsmedel. Tillsammans skapar vi i Dalarna motståndskraftiga system som står starka över tid.

Robusthet handlar om ett systems förmåga att stå emot störningar och fortsätta fungera utan att bryta samman. Robusta livsmedelssystem förutsätter en god beredskap för att hantera störningar som kan påverka produktion, förädling, distribution och tillgång till livsmedel.

BEREDSKAP OCH ROBUSTHET I LIVSMEDELSSYSTEM

Position 2030:

- Dalarna främjar robusthet och beredskap i livsmedelssystem.

Prioriteringar:

- Samverkan, analys och handlingsplan med prioriterade åtgärder.

För att stärka beredskapen i Dalarnas livsmedelssystem krävs en gemensam lägesbild och ökad systemförståelse. Samtidigt är samverkan mellan livsmedelsföretag, dagligvaruhandel och offentliga aktörer avgörande för att kunna agera samordnat vid störningar.

En viktig del är att utveckla kortare och mer robusta värdekedjor, där avståndet mellan producent, förädlare och konsument minskar. Korta kedjor kan bidra till ökad flexibilitet, snabbare omställning och minskat beroende av långa och sårbara transport- och distributionssystem. De stärker också möjligheten att upprätthålla lokal livsmedelsförsörjning vid störningar. Samtidigt kan diversifierade verksamheter ha ett lägre beroende av externa insatsvaror och mer lokalt förankrade flöden.

Källa: Länsstyrelsens lägesbeskrivning av livsmedelskedjan i Dalarna

Att ta fram handlingsplaner med konkreta åtgärder skapar tydlighet i ansvar, prioriteringar och arbetssätt. Det möjliggör riktade insatser för att stärka både samverkan, försörjningsförmåga och motståndskraft.

RESILIENTA JORDBRUK I ETT FÖRÄNDRAT KLIMAT

Position 2030:

- Dalarna främjar omställning till robusta och resilienta jordbruk.

Prioriteringar:

- Främja genom rådgivning och kompetensutveckling.

Biologisk mångfald, levande jordar och klimatanpassning är centrala för ett robust och resilient jordbruk eftersom de stärker systemets förmåga att stå emot och återhämta sig från störningar.

En rik biologisk mångfald bidrar till naturliga ekosystemtjänster, såsom pollinering, naturlig skadedjurskontroll och ökad variation i produktionen, vilket minskar sårbarheten. Levande och välmående jordar förbättrar markens bördighet, vattenhållande förmåga och motståndskraft, vilket ger stabilare skördar.

Klimatanpassning handlar om att anpassa produktionen till förändrade förhållanden och ett mer oförutsägbart klimat, exempelvis genom val av grödor, odlingsmetoder och resurseffektiv användning av vatten och näring.

Cirkuläritet handlar om att använda resurser effektivt och hålla dem i systemet så länge som möjligt, samtidigt som naturens egna processer tas tillvara. I livsmedelssystem innebär det att restprodukter, spill och biprodukter återförs i produktionen och att mark, vatten och biologisk mångfald stödjer naturliga kretslopp.

Restströmmar från industrin kan bli foder, energi, gödsel eller andra resurser.

INDUSTRIELL SYMBIOS DÄR RESTSTRÖMMAR TILLVARATAS

Position 2030:

- Dalarna har utvecklad industriell symbios där restströmmar tas tillvara som resurser.

Prioriteringar:

- Utveckla industriell symbios och nyttjande av restströmmar

Industriell symbios innebär att restprodukter och biprodukter från en verksamhet används som resurser i en annan. I livsmedelssystem kan det handla om att omvandla restströmmar till foder, energi, gödsel eller nya produkter. Genom att bättre ta tillvara dessa flöden kan resurseffektiviteten öka samtidigt som avfall

och klimatpåverkan minskar.

För Dalarna finns en stor potential att utveckla cirkulära lösningar genom ökad samverkan mellan lantbruk, livsmedelsföretag, industri och energisektorn. Det kan handla om att kartlägga restströmmar, initiera projekt och stödja utvecklingen av nya affärsmodeller.

MINSKAT MATSVINN I LIVSMEDELSSYSTEM

Position 2030:

- Dalarna främjar minskat matsvinn i hela kedjan.

Prioriteringar:

- Utvecklade arbetssätt, samverkan och kunskapsspridning.

Minskat matsvinn är en central del i att stärka både resurseffektivitet och robusthet i livsmedelssystem. När mer av den mat som produceras också konsumeras minskar behovet av nya resurser, samtidigt som försörjningsförmågan stärks.

Traditionella exempel, som hur vassle från ostproduktion används till att tillverka mase i fäbodbruket, visar hur restprodukter kan bli nya livsmedel och en del av värdeskapandet. Genom att kombinera minskat matsvinn med ett mer cirkulärt synsätt kan mer av de resurser som redan finns i systemet nyttjas.

Offentliga aktörer kan minska matsvinn inom egna måltidsverksamheter, samordna kunskapsspridning, initiera projekt och stödja samverkan mellan aktörer i livsmedelskedjan.

FRITIDSODLINGEN SOM BEREDSKAPSRESURS

Position 2030:

- Dalarna lyfter fritidsodlingen som en resurs för beredskap.

Prioriteringar:

- Kunskap, nätverk och stöd för ökad lokal produktion.

Uppskattningsvis finns över 100 000 fritidsodlare av ätbara växter i Dalarna, vilket gör fritidsodlingen till en betydande men ofta outnyttjad resurs. Fritidsodlingen bidrar till beredskap genom att vara lokal, resurseffektiv och spridd i befolkningen, med låg beroendegrad av externa insatsvaror och möjlighet till snabb mobilisering vid störningar.

Fritidsodlingen är inte bara en resurs för ökad beredskap utan bidrar även till ett ökat intresse för lokal mat och förståelse för matens ursprung. Den kan fungera som en brygga mellan konsument och producent, där engagemanget i många fall leder vidare till ökad efterfrågan på lokal mat.

Det finns en potential i att använda fler ytor för odling, exempelvis i tätorter där park- och grönområden, samt oanvända trädgårdar, kan förmedlas.

Genom utbildning och kompetensutveckling kan fritidsodling tas vidare till yrkesverksamhet. Gemenskapsodlingar, andelsjordbruk och REKO-ring är skalbara modeller att lyfta för utveckling av lokala livsmedelssystem.

VILDA RESURSER – JAKT, FISKE, BÄR OCH SVAMP

Position 2030:

- Dalarna tar tillvara vilda resurser såsom bär, jakt, svamp och fiske.

Prioriteringar:

- Stärka kunskap, utveckling och nyttjande av vilda resurser.

Vilda resurser som bär, svamp, vilt och fisk utgör en betydande men delvis outnyttjad del av livsmedelsförsörjningen i Dalarna. De är lokalt tillgängliga,

och kan bidra till ökad självförsörjningsförmåga och beredskap. Samtidigt finns utmaningar kopplade till att ta tillvara dessa resurser i större utsträckning. Det handlar bland annat om kunskap kring hantering, förädling och regelverk, samt om att utveckla fungerande strukturer för insamling, förädling, distribution och försäljning.

Genom att stärka kunskap och kompetens, samt utveckla samarbeten mellan aktörer, kan fler resurser tas tillvara och bidra till både lokal livsmedelsproduktion och näringslivsutveckling. Det kan också handla om att utveckla nya produkter och affärsmodeller kopplade till vilda råvaror.

Foto: Ulrika Lundholm Ericsson, Dalarna Science Park

GENOMFÖRANDET AV STRATEGIN

Genomförandet av Dalarnas livsmedelsstrategi sker i bred samverkan. Region Dalarna och Länsstyrelsen samordnar arbetet kopplat till partnerskap, forum och nätverk.

Genomförandet av strategin sker i bred samverkan mellan aktörer från olika sektorer. Region Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarnas län har centrala roller i samordning, genomförande och uppföljning. Det övergripande arbetet kräver en tydlig struktur, resurser samt en sammanhållande och mobiliserande kommunikation.

Kommunerna är viktiga aktörer med ansvar för fysisk planering, offentlig upphandling, måltidsverksamhet, näringslivsutveckling.

Regionala främjare genomför stora delar av strategin genom bland annat

verksamheter, projekt och nätverk.

Arbetet sker även i samspel med nationella myndigheter såsom Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Tillväxtverket.

Vid framtagandet av den första regionala livsmedelsstrategin etablerades ett partnerskap mellan LRF Dalarna, Region Dalarna och Länsstyrelsen i Dalarnas län som fortsätter.

Det etablerades även ett övergripande nätverk, kallat FRODA som samlar centrala aktörer inom Dalarnas livsmedelssystem. FRODA-nätverket fortsätter att utvecklas utifrån förutsättningar och behov hos länets aktörer.

TIDSPLAN FÖR GENOMFÖRANDET

2026 Handlingsplan med bl.a. aktiviteter, målgrupper, mål och ansvariga.

2026 Kommunikationsplattform för en sammanhållen och mobiliserande kommunikation som skapar transparens, inkludering och engagemang.

2027 Översyn och revidering av strategin i relation till handlingsplan.

2028 Statusrapport för handlingsplanens genomförande.

2028 Lägesanalys av utvecklingen i Dalarna.

2029 Start av framtagande av strategi för 2030–2035.

2030 Slutredovisning och beslut om nästa strategiperiod.

Foto: Ulrika Lindholm-Ersson, Dalarna Science Park

Foto: Elvira Lindqvist

Dalarnas livsmedelsstrategi ska vägleda offentlig sektor, kommuner, näringsliv, akademi, det civila samhället i det gemensamma arbetet med utveckling av hållbara och resilienta livsmedelssystem.

[www. \[\] .se](http://www.livsmedel.se)

Avesta

Ökad livsmedelsproduktion i Dalarna
- med fokus på attraktivitet och beredskap

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Agenda 24 feb

- Presentationsrunda och bakgrund
- Inflygning
 - Livsmedelsstrategi
 - Läget i Dalarna
 - Läget i Avesta
- Strategisk kompetensförsörjning och attraktionskraft
- Beredskap
- Summering och hur går vi vidare?

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Presentationssrunda och bakgrund

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Livsmedelsstrategin

En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet.

- Livsmedelsstrategins tre strategiska områden är
 - Regler och villkor
 - Konsument och marknad
 - Kunskap och innovation
- Ytterligare tre fokusområden
 - Ökad robusthet i livsmedelskedjan
 - Exportfrämjande
 - Svensk kvalitet och gastronomi

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Dalarnas regionala livsmedelsstrategi mot 2030

Livsmedelsstrategins mål – Öka livsmedelsproduktionen

10 Mervärden till år 2030

- Antalet sysselsatta ökat
- God regional beredskap
- Ökning av produktionsvärdet med 50%
- Lokal mat drivkraft för besöksnäringen
- Hälsosamma livsmedel för alla
- 100% av offentliga upphandlingarna ska ha miljökrav motsvarande Sveriges produktionslagstiftning
- Fortsatt hög djurvelfärd
- Miljö- och klimatsmart livsmedelskedja
- Etablerat ett starkt livsmedelskluster
- Etablerat ett kompetenscentrum för livsmedelsnäringarna

Dalarnas livsmedelsstrategi – uppdatering

En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet.

Region Dalarna ansvarar.

Processmöten hösten 2025

Ev remiss våren 2026

Beslut RUS maj/juni 2026

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Länsstyrelsen

Region Dalarna

Dalarnas
Kompetenscenter för
Livsmedelskedjan
(DKL)

Dalarna Science Park
(DSP)

FRODA
-nätverket

ICA-handlarna

LRF

Lokal Mat

Dalasmak

Taste of Dalarna
(Visit Dalarna)

Coompanion

Jägareförbundet

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Livsmedelskedjan i Dalarnas län – en lägesbeskrivning

Självförsörjningsgrad Dalarna

- 2019, 46%
- 2021, 42%
- 2023, 38%

Sverige 2023, 75%

Potatis 80%
Spannmål 60%
Mjök 53%
Nötkött 43%
Ägg 30%
Lammkött 30%
Griskött 10%
Frukt/grönt 3%

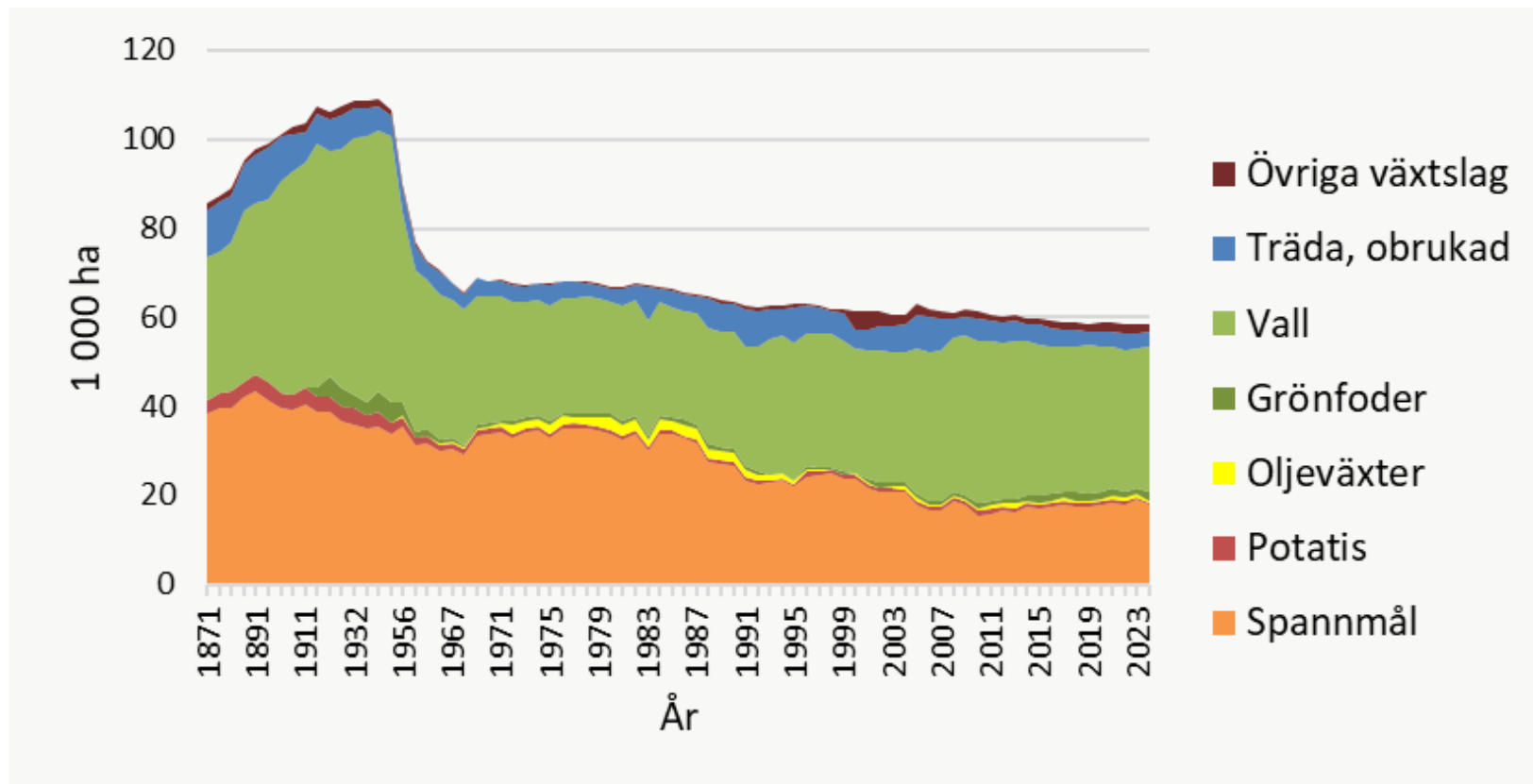
Livsmedelskedjan i Dalarnas län

En lägesbeskrivning för 2023

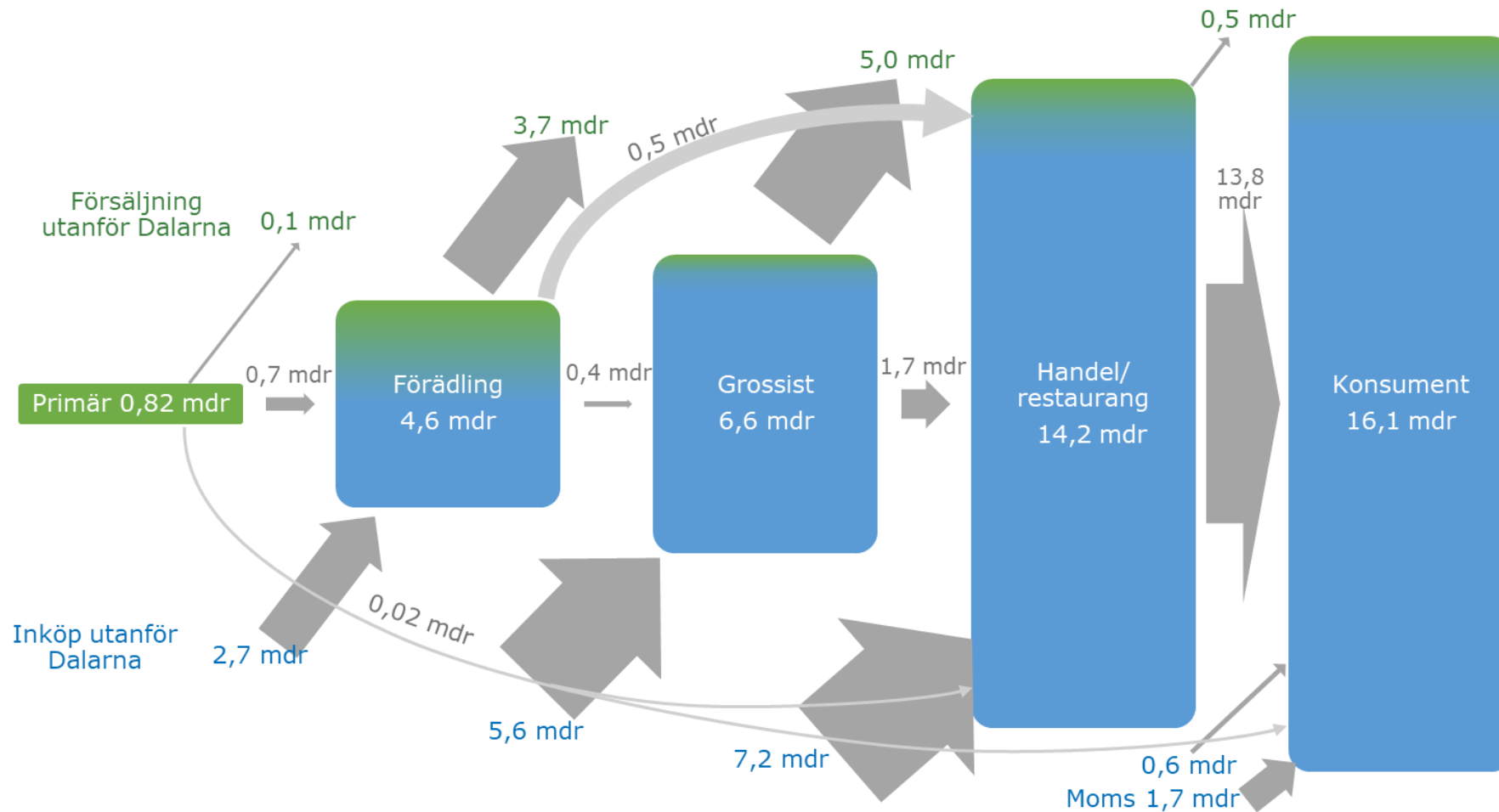

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Åkermarkens användning i Dalarnas län 1871 – 2024, 1 000 ha

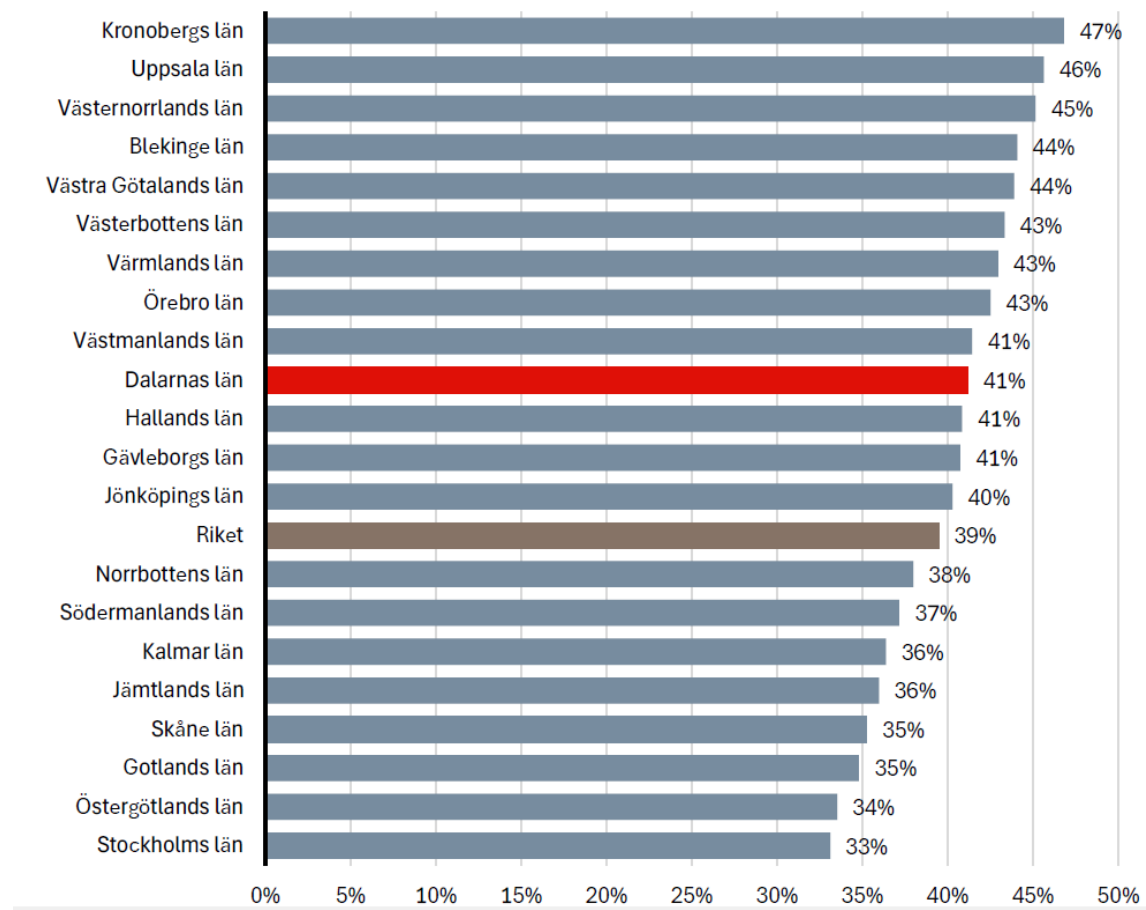
Värdekedjan för livsmedel i Dalarna

Ålder primärproducenter

- 4 av 10 är över 60 år.

Figur 21. Andel (%) i åldern 60–74 i primärproduktionen efter län. År 2023.

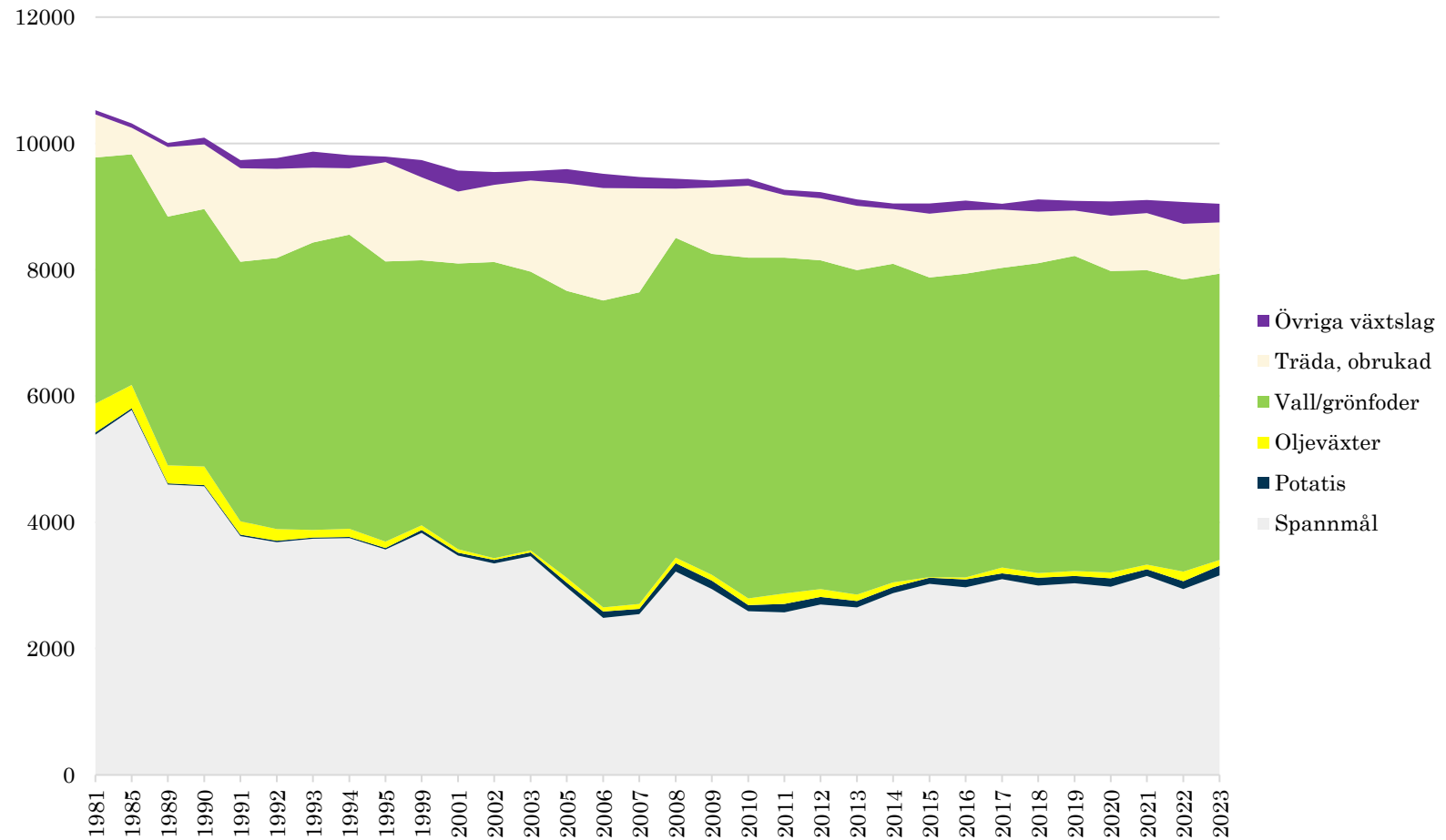
Länsstyrelsen
Dalarnas län

Avesta kommundata

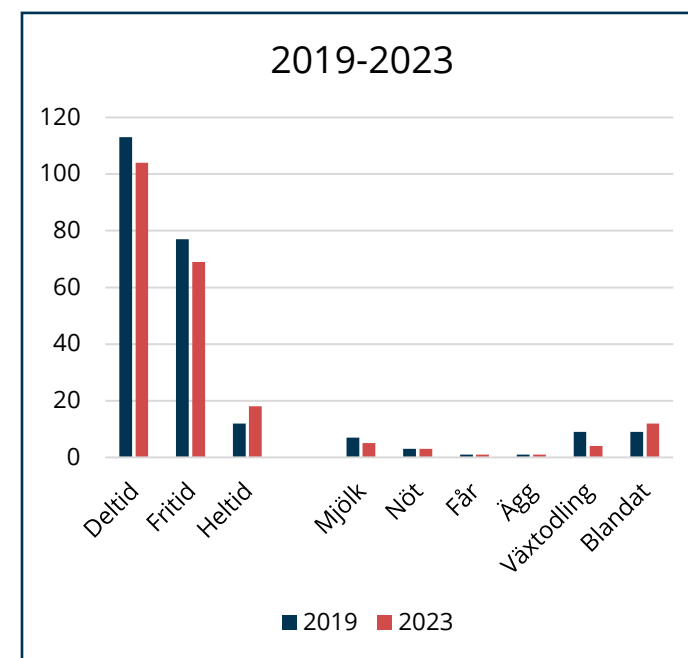
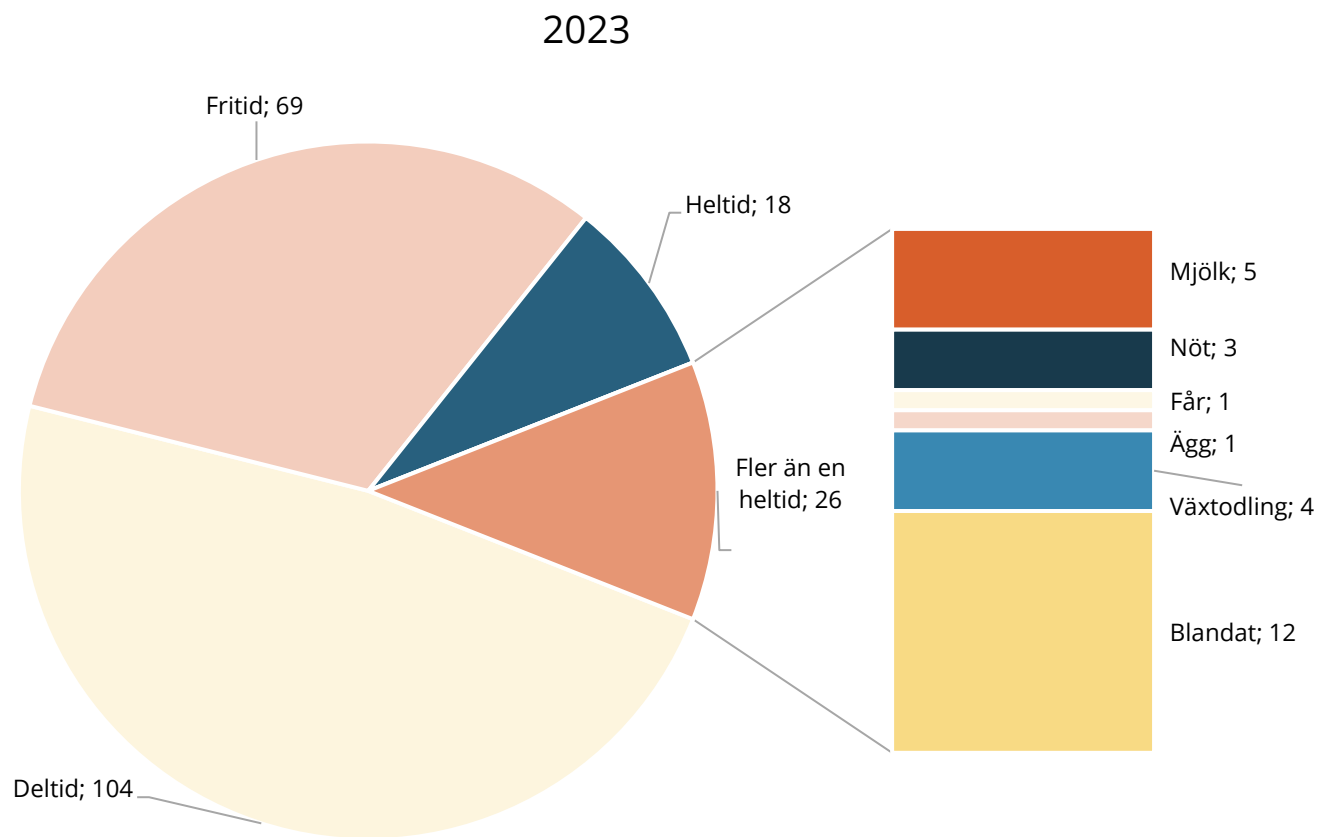
Länsstyrelsen
Dalarnas län

Åkermarkens användning 1981 – 2023 (Hektar)

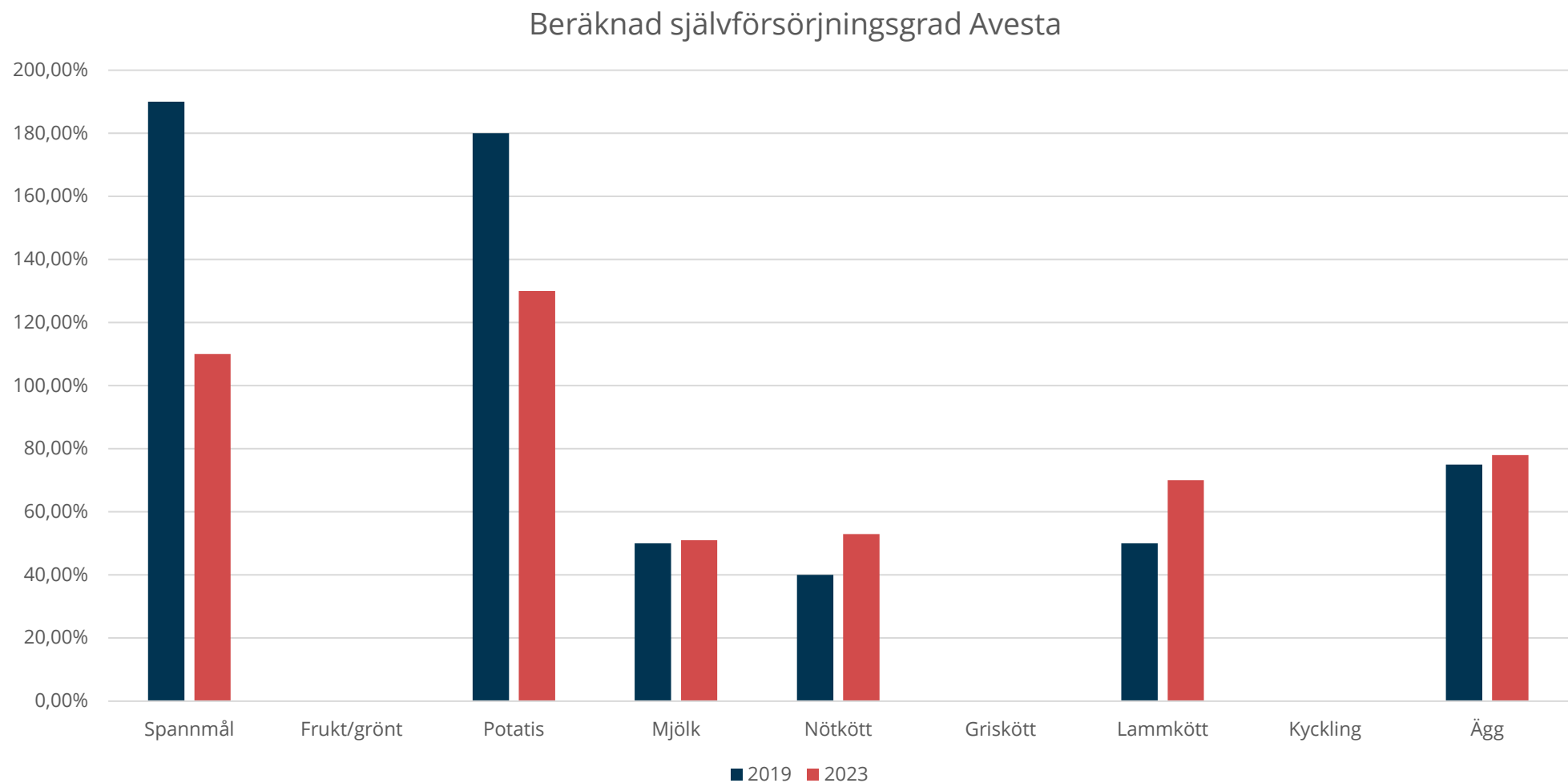

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Antal jordbruk efter storlek och driftsinriktning för de med fler än en heltid

Beräknad självförsörjningsgrad för några livsmedel 2019 och 2023

Kommunturné 2020-2021

- Lokal upphandling:
 - Lokal potatis via en grossist och Alsboägg via en grönsaksgrossist
 - Ska prova kött från Bäsinge slakteri
- Målsättning att arbeta med mycket lokalt
- Logistikutmaningar
- Tidig dialog viktigt
- Långsiktighet för att stärka producenterna
 - tar tid att tex föda upp djur
- Viktigt med lokalproducerat.
- Undvika att bygga på åkermark.
- Hur gör vi för att väcka intresse hos ungdomar?

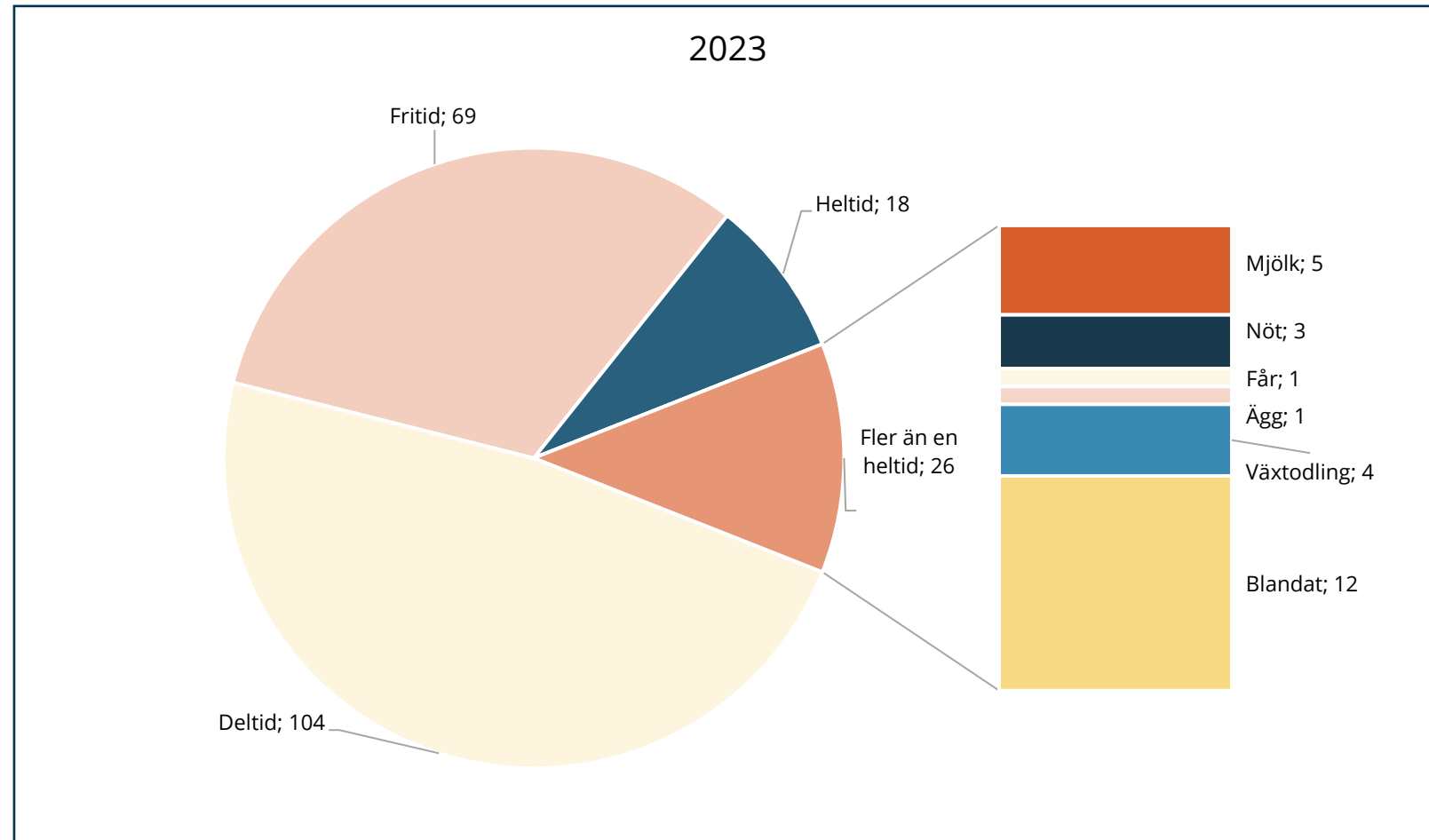

Strategisk kompetensförsörjning och attraktionskraft

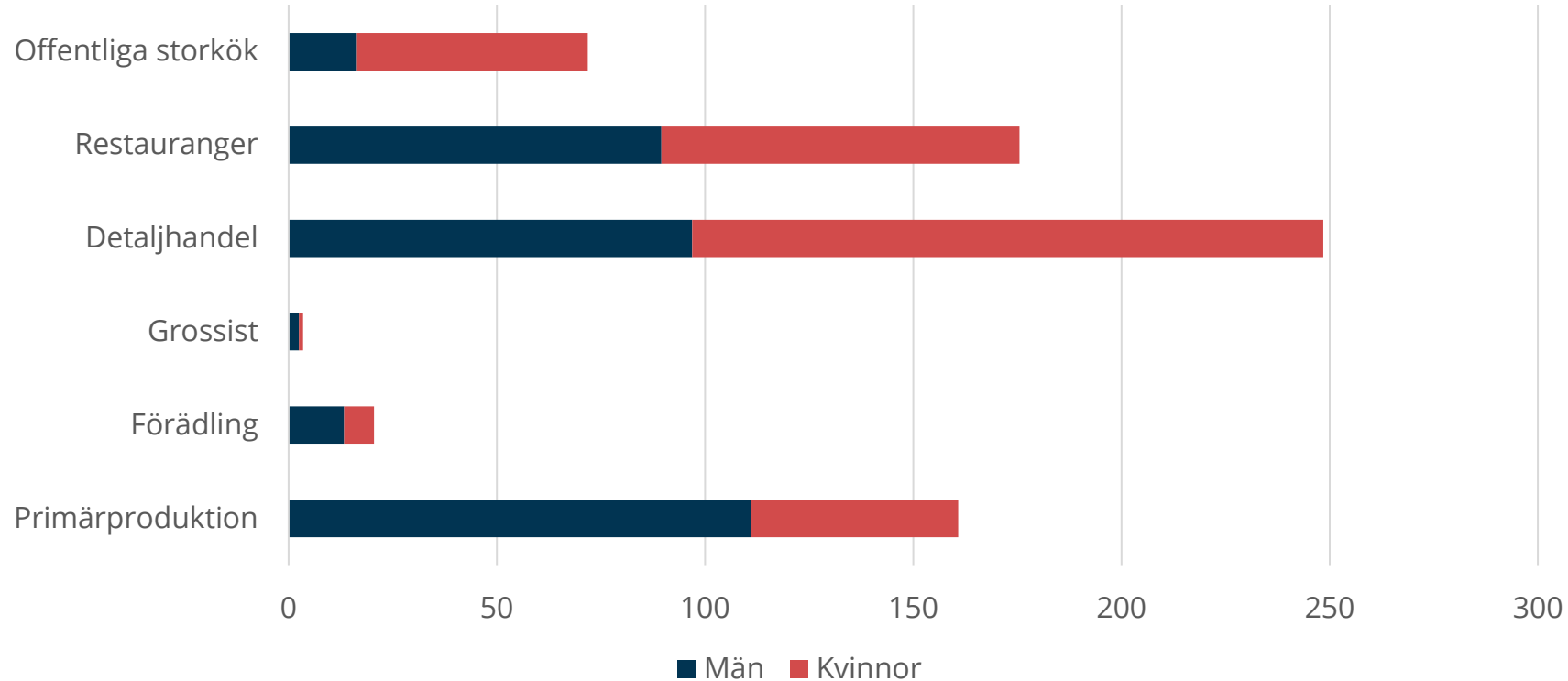

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Antal jordbruk efter storlek och driftsinriktning för de större företagen 2023

Antal sysselsatta i livsmedelskedjan 2023

Diskussion

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Livsmedelsberedskap

- Vad innebär livsmedelsberedskap?
 - Kort sikt
 - Lång sikt
 - Beredskap = lokalt?
 - Olika perspektiv?

Beredskap som motor för ökad livsmedelsproduktion?

- Vad görs idag?
- Hur kan det här arbetet bli en motor för ökad livsmedelsproduktion lokalt?

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Summerring

- Återträff om ett år?
- Vad gör vi till dess och vem gör vad?

Länsstyrelsen
Dalarnas län

Tack

Kontakta mig vid frågor.

E-post:

hanne.kringstad@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Dalarnas län

**Länsstyrelsen
Dalarnas län**

Dalarnas livsmedelsstrategi – hur ökar vi livsmedelsproduktionen i Avesta?

Anteckningar från dialogmöte 24 februari 2026.

Deltagare:

Avesta kommun:

Patrik Sundin, S Kommunalråd

Blerta Krenzi, S KSO

Johan Lundin, ordf Avesta Vatten och Avfall AB

Johan Samuelsson, M

Gunilla Berglund, C

Stina Lundqvist, Näringslivsutvecklare

Sofie Jutner, näringslivschef

Jerker Olofsson, skolchef

Björn Hansson, TF Kommundirektör

Micke Jansson, beredskapssamordnare

Eva Melén, inköpssamordnare

Christine Jirving, Fritid kultur måltider

Representanter för näringen lokalt:

Anna Ozén, LRF

Joanna Björs, LRF

Kristina Ols, LRF

Jonny Nilsson, Bälinge slakteri

Projektgrupp:

Beatrice Nylund, DKL

Daniel Hedenbro, Länsstyrelsen Dalarna

Hanne Kringstad, Länsstyrelsen Dalarna

Lena Westman, 2047 Science center

Kort delning/uppföljning från förra kommunturnén:

- Försöken med kött från Bälinge slakteri är något man gärna vill göra igen.
- Logistikproblematiken som man lyfte 2021 är bättre idag då man har samordnad distribution.
- Nytt upphandlingsavtal på frukt/grönt med lokal leverantör precis klart.

Bikupor: Efter att ha sett bilderna med datan, vilka är Avestas styrkor, vad har vi gjort bra, vilka är utmaningarna?

- Det har hänt mkt med upphandlingen, ett tag fick man inte ens skriva att det skulle vara producerat utifrån svensk lag om djurskydd, det får man idag.
- Slakteri i kommunen + levande djur = robusthet
- Svårt att få fler att kunna komma i gång med företag om man ska klara upphandling pga krävs stora volymer. Önskvärt med olika typer av grönsaker och frukt.
- Infrastruktur, vägar som funkar så man kan köra för att hämta varor (större volymer) och för att kunna få leveranser och insatsvaror, många mindre vägar som stängs av för tung trafik.
- Upphandling. Vad kan man göra för att kunna köpa regionalt eller lokalt? Gäller inte bara livsmedel utan även annat kopplat till beredskap t ex reservdelar till traktorer

**Workshop: Strategisk kompetensförsörjning och attraktionskraft
Vad gör vi bra idag?**

- Höga siffror på svensk mat i inköp hos kommunen.
- Måltidsenheten rekryterar fantastiska kockar, jobbar mycket med ordentliga råvaror och inget halvfabrikat.
- Extremt lågt matsvinn i Avesta. Offentliga storköken har kommit långt.
- Restaurangutbildning. Har ökat antalet elever till ett tiotal. Stor andel kommer från grannkommuner.
- Positivt överraskad efter presentationen att det är så många som jobbar i livsmedelskedjan i Avesta – ett helt ”bruk”!
- Kommunens kostenhet, viljan att ha svenskproducerad mat i våra kök. Stolthet hos kockar att vi lagar mat från grunden.
- Äggproducent och slakteri lokalt, en stor styrka.

Utmaningar?

- Konsumenternas möjlighet att betala.
- Många företag slåss om samma arbetskraft. Finns för få personer?
- Få producenter av frukt och grönt i kommunen.
- Lönsamhet hos befintliga företag i livsmedelskedjan.

- Lagar och regler står ibland ivägen för utveckling och lönsamhet.
- Generationsskiften.

Var i kedjan behöver vi jobba med attraktivitet för att öka produktionen? Var i kedjan behövs insatserna?

- Barn 10-12 år kan vi påverka, och de påverkar vad föräldrarna köper, 10-12-åringar är också positiva till mat
- Yrkesväxling, vilka är arbetslösa och vad kan de göra istället?
- Kommer ekonomer behöva ställa om till hantverksyrken i framtiden (med tanke på AI)?
- Svårigheter att försörja branschen via skolsystemet. Saknar den utbildningen i Avesta så inte så uppenbart för eleverna här att välja den utbildningen. Oftast vill de hålla på med hästar eller skog, inte lantbruk.
- Om man vill ta över ett jordbruk, hur gör man det. Då måste jordbruket vara lönsamt för att du ska kunna få ta lån från banken.

Workshop: Beredskap – hur stärker vi livsmedelsberedskapen på kort och lång sikt?

- På kort sikt behöver vi ha lager, åtminstone för kommunal verksamhet. Även drivmedel.
- Träna tillsammans på beredskap. Strategiska dokument vad vi gör, hur vi samarbetar om det händer något.
- Lönsamheten är viktig för att ha beredskap på lång sikt. Det kostar mycket för producenterna att ha beredskap, insatsvaror etc. systemet är skört.
- Styckdetaljer som inte säljs, saknas kunskap hos konsumenter om hur man kan tillaga olika delar av djuret.
- Att spannmål inte enbart blir djurfoder utan går till människor då det har lång hållbarhet.
- Ko på rot, så lantbrukaren vet att hen blir av med sitt kött och sina grödor.
- Egen utsädesproduktion och egna frön, spannmål och potatisar.
- Odling i stadsmiljö. När kommunen planterar buskar och träd på kommunens mark, kan vi sätta sådant som är ätbart?

Vad tar vi med oss från idag och följer upp när vi ses om ett år?

- Dialogmöten med LRF inbokade, både från kostenheten och på gång med näringsliv och SYV.
- Ökad beredskap genom dialog med näringen.
- Önskemål om att informera/utbilda kommuninvånare vad de kan göra inom beredskap, tillsammans med länsstyrelsen och LRF. Även kring lokal livsmedelsproduktion, önskvärt utanför beredskapsveckan.
- Lyfta livsmedelskedjan vid tex företagarkostnader och företagsbesök.
- Prova att köpa mer kött från Bälinge slakteri.
- Se över om företagen kan komma till skolan (fadderföretag) för att berätta om hur det är på ett jordbruk.
- Kan LRF vara med i dialog med SYV för att förmedla PRAO-platser på jordbruk?

Stort tack för ert deltagande!

Hör av er om ni har frågor eller funderingar.

Hanne Kringstad

010-2250237

hanne.kringstad@lansstyrelsen.se.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Remissyttrande

Diarienummer: KN2026/00750

Remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens redovisning av regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten

Avesta kommun har tagit del av Strålsäkerhetsmyndighetens redovisning av regeringsuppdraget avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten samt tillhörande konsekvensutredning.

Sammanfattande ställningstagande

Avesta kommun tillstyrker förslaget att ersätta dagens system med begränsad extrautdelning av jodtabletter inom planeringszonerna med ett system där invånarna ges möjlighet att i förväg beställa och ha tillgång till jodtabletter.

Kommunen delar Strålsäkerhetsmyndighetens bedömning att ett system som bygger på utdelning under en pågående kärnteknisk olycka innebär betydande praktiska utmaningar och att förutsättningarna ytterligare försämras vid höjd beredskap eller andra omfattande samhällsstörningar. Ett system där jodtabletter finns tillgängliga hos den enskilde före en kärnteknisk händelse bedöms ge en högre robusthet och bättre förutsättningar för att skyddsåtgärden ska få avsedd effekt.

Kommunens synpunkter

Robusthet och totalförsvarsperspektiv

Avesta kommun ser positivt på att den föreslagna förändringen stärker samhällets samlade beredskap. Skyddsåtgärder bör i möjligaste mån utformas så att de fungerar även vid störningar i transporter, kommunikationer, elförsörjning eller annan samhällsviktig infrastruktur.

Ur ett totalförsvarsperspektiv är ett system som bygger på att jodtabletter redan finns tillgängliga hos den enskilde betydligt mer robust än ett system som förutsätter omfattande utdelningsinsatser under en pågående händelse.

Informationsberedskap

Ett system där invånarna själva beställer jodtabletter behöver kombineras med en långsiktig och återkommande informationsinsats. Kommunen bedömer att allmänhetens kunskap om jodtabletter generellt är begränsad och att det därför finns behov av nationellt samordnad information om:

- varför jodtabletter delas ut,
- vilka som ska ta dem,
- när de ska tas,
- hur de ska förvaras, och
- att de endast ska användas efter myndigheternas rekommendation, samt hur och var nya jodtabletter kan beställas när de tidigare behöver ersättas.

Kommunen efterfrågar även ett förtydligande kring hur nyinflyttade hushåll och nyetablerade verksamheter inom planeringszonerna ska informeras om möjligheten att beställa jodtabletter. En hög täckningsgrad förutsätter att information om beställningsmöjligheten når även personer som flyttar in till planeringszonen efter de inledande informationsinsatserna.

Informationsmaterial bör utformas så att det enkelt kan användas av länsstyrelser och kommuner i den ordinarie kriskommunikationen samt vid utbildningar och övningar.

Ansvarsfördelning, planering och övning

Kommunen bedömer att ansvarsfördelningen mellan Strålsäkerhetsmyndigheten, Socialstyrelsen, länsstyrelserna, öppenvårdsapoteken och kommunerna behöver vara tydlig genom hela processen.

Även om kommunen inte har det formella ansvaret för utdelningen av jodtabletter kommer invånare sannolikt att vända sig till kommunen med frågor före och under en kärnteknisk händelse. Kommunerna behöver därför få ett tydligt informationsunderlag, god framförhållning och möjlighet att delta i planering och övningar för att säkerställa en samlad och enhetlig information till allmänheten.

Kommunen ser positivt på att den föreslagna förändringen kan förenkla den operativa hanteringen vid en kärnteknisk händelse. För att säkerställa att den nya ordningen fungerar även under höjd beredskap bör den följas upp genom regelbundna övningar och gemensam planering mellan berörda aktörer. Särskild vikt bör läggas vid ledning, samverkan och informationsdelning.

Tillgång till jodtabletter inom samhällsviktig verksamhet

Avesta kommun ser positivt på att utredningen uppmärksammar behovet av att samhällsviktiga verksamheter kan ges möjlighet att beställa jodtabletter. Kommunen anser samtidigt att detta är en så viktig del av beredskapen att det bör övervägas om ett mer enhetligt nationellt förfarande införs.

För kommuner med ansvar för bland annat skolor, förskolor, vård- och omsorgsverksamheter samt annan samhällsviktig verksamhet är det angeläget att det finns tydliga nationella riktlinjer för vilka verksamheter som bör ha tillgång till jodtabletter i beredskap, hur beställning ska ske samt hur ansvar för förvaring, kontroll av hållbarhet och utdelning ska fördelas mellan berörda aktörer.

Detta är särskilt viktigt för verksamheter där barn, gravida eller andra skyddsvärda grupper vistas samt för verksamheter som förväntas upprätthålla sin funktion även under en kärnteknisk händelse.

Livscykel och miljöaspekter

Avesta kommun konstaterar att konsekvensutredningen berör endast i begränsad omfattning hur utgångna jodtabletter ska återlämnas och omhändertas. För att minska risken för att utgångna läkemedel sparas i hushållen eller hanteras felaktigt bör den fortsatta planeringen omfatta nationella rutiner för återlämning och destruktions, samt tydlig information till allmänheten om hur utgångna jodtabletter ska hanteras.

Ett sådant livscykelperspektiv bidrar både till ett gott miljöskydd och till att säkerställa att endast användbara jodtabletter finns tillgängliga vid en kärnteknisk händelse.

Kommunernas roll i den lokala beredskapen

Även om ansvaret för utdelning av jodtabletter ligger på andra aktörer utgör kommunerna en central del av den lokala krisberedskapen. Kommunens verksamheter, såsom skolor, förskolor, vård- och omsorgsverksamheter samt kommunens kontaktcenter, kommer sannolikt att möta frågor från invånare och berörda verksamheter. Det är därför viktigt att kommunerna ges goda förutsättningar att stödja länsstyrelsernas informationsinsatser genom tidig samverkan, gemensamma budskap och aktuellt informationsmaterial.

Avslutande bedömning

Avesta kommun bedömer att den föreslagna förändringen innebär en ökad robusthet och ett bättre skydd för befolkningen inom planeringszonerna. Förslaget ligger väl i linje med principerna för ett modernt civilt försvar där skyddsåtgärder ska kunna genomföras även under höjd beredskap och andra allvarliga samhällsstörningar.

Avesta kommun ser positivt på att kommuner inom planeringszonerna, även de som ligger utanför kärnkraftslänen, ges möjlighet att delta i den fortsatta utvecklingen av informationsmaterial, planering och övningsverksamhet. Detta bidrar till en likvärdig beredskap, en gemensam lägesbild och ett enhetligt agerande gentemot allmänheten vid en kärnteknisk händelse.

Kommunen tillstyrker därför de föreslagna ändringarna i förordningen om skydd mot olyckor.

För Avesta kommun

Kommunstyrelsen

[Namn]

[Befattning]

Klimat- och näringslivsdepartementet

Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning

**Remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens redovisning av
regeringsuppdrag avseende metoder för utdelning av
jodtabletter till allmänheten**

Remissinstanser

1. Ale kommun
2. Alingsås kommun
3. Avesta kommun
4. Blykalla AB
5. Bollebygds kommun
6. Borgholms kommun
7. Borås kommun
8. Båstads kommun
9. Eksjö kommun
10. Emmaboda kommun
11. Enköpings kommun
12. Falkenbergs kommun
13. Folkhälsomyndigheten
14. Forsmarks kraftgrupp AB
15. Försvarsmakten
16. Gislaveds kommun
17. Gnosjö kommun
18. Gävle kommun
19. Göteborgs kommun
20. Halmstads kommun
21. Heby kommun
22. Herrljunga kommun
23. Hofors kommun

24. Hultsfreds kommun
25. Hylte kommun
26. Håbo kommun
27. Härryda kommun
28. Högsby kommun
29. Kalmar kommun
30. Kinda kommun
31. Knivsta kommun
32. Kungsbacka kommun
33. Kungälv kommun
34. Kärnfull Next AB
35. Laholms kommun
36. Lerums kommun
37. Lessebo kommun
38. Lilla Edets kommun
39. Ljungby kommun
40. Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärnkraftverk
41. Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk
42. Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk
43. Läke medelsverket
44. Länsstyrelsen i Dalarnas län
45. Länsstyrelsen i Gotlands län
46. Länsstyrelsen i Gävleborgs län
47. Länsstyrelsen i Hallands län
48. Länsstyrelsen i Jönköpings län
49. Länsstyrelsen i Kalmar län
50. Länsstyrelsen i Kronobergs län
51. Länsstyrelsen i Skåne län
52. Länsstyrelsen i Stockholms län
53. Länsstyrelsen i Södermanlands län
54. Länsstyrelsen i Uppsala län
55. Länsstyrelsen i Västmanlands län
56. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
57. Länsstyrelsen i Östergötlands län
58. Marks kommun
59. Myndigheten för civilt försvar
60. Mölndals kommun
61. Mönsterås kommun
62. Mörbylånga kommun

63. Norrtälje kommun
64. Nybro kommun
65. Ockelbo kommun
66. OKG Aktiebolag
67. Oskarshamns kommun
68. Partille kommun
69. Polismyndigheten
70. Region Gotland
71. Ringhals AB
72. Sala kommun
73. Sandvikens kommun
74. Sigtuna kommun
75. Socialstyrelsen
76. Stenungsunds kommun
77. Studsvik Nuclear AB
78. Svenljunga kommun
79. Sveriges Apoteksförening
80. Sveriges Kommuner och Regioner
81. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
82. Säkerhetspolisen
83. Tierps kommun
84. Tjörns kommun
85. Tranemo kommun
86. Ulricehamns kommun
87. Upplands Väsby kommun
88. Upplands-Bro kommun
89. Uppsala kommun
90. Uppvidinge kommun
91. Valdemarsviks kommun
92. Vallentuna kommun
93. Varbergs kommun
94. Vetlanda kommun
95. Videberg Kraft AB
96. Vimmerby kommun
97. Vårgårda kommun
98. Värnamo kommun
99. Västerviks kommun
100. Ydre kommun
101. Åtvidabergs kommun

- 102. Älvkarleby kommun
- 103. Öckerö kommun
- 104. Österåkers kommun
- 105. Östhammars kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet **senast den 22 oktober 2026**. Svaren bör lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.cks.remissor@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2026/00750 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Frågor om remissen besvaras av Francesco Cadinu, tfn 070-253 87 92, e-post francesco.cadinu@regeringskansliet.se.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på redovisningen avseende metoder för utdelning av jodtabletter till allmänheten samt tillhörande konsekvensutredning.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Underlaget kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria [Svara på remiss \(SB PM 2021:1\)](#). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Charlotta Fred
Departementsråd

Ansökan om stöd till kultursatsningar i Avesta hösten 2026

Arrangörer: Avesta Kulturscen och Riskteatern i Avesta

Under hösten 2026 planerar Avesta Kulturscen och Riskteatern i Avesta att tillsammans genomföra två större kulturarrangemang i kommunen. Satsningen består dels av ett gästspel med Västanå Musik & Teater på Avesta Teater, dels av en konsert med Maja Långbacka Trio på Bergslagsteatern.

Målet med projektet är att fortsätta utveckla ett levande och varierat kulturliv i Avesta genom att presentera professionell scenkonst och musik av hög kvalitet. Vi vill skapa arrangemang som både lockar publik lokalt och samtidigt bidrar till att stärka bilden av Avesta som en aktiv kulturstad.

Projektet genomförs i samarbete med flera lokala aktörer, bland annat Bilda, Lions Club Avesta, Folkmusikens Hus och Riksteatern Folkare. För oss är samarbetet mellan föreningar och kulturaktörer en viktig del i att kunna skapa större arrangemang och samtidigt bygga ett starkare kulturliv i kommunen.

I samband med gästspelet med Västanå vill vi också genomföra en workshop för barn och unga där deltagarna får möjlighet att möta professionella scenkonstnärer. Vi vill särskilt att satsningen ska kännas öppen och tillgänglig för unga med NPF-diagnoser och för ungdomar som kanske inte alltid känner sig delaktiga i samhällets vanliga sammanhang eller fritidsaktiviteter.

Genom tidigare projekt har vi sett hur kreativa miljöer kan bli viktiga mötesplatser där unga får möjlighet att uttrycka sig, känna gemenskap och växa i självförtroende. Kultur kan ibland skapa

andra vägar in i social delaktighet än vad mer prestationsinriktade aktiviteter gör.

För vissa unga kan ett sådant här möte betyda mer än man först tror. Att få känna sig välkommen, sedd och inkluderad i ett kreativt sammanhang kan vara ett viktigt steg mot ökad trygghet och framtidstro.

Västanå Musik & Teater är en av Sveriges mest uppskattade scenkonstgrupper inom berättande musikteater och vi tror att ett gästspel i Avesta skulle väcka intresse även utanför kommunen. Konserten med Maja Långbacka Trio blir samtidigt en fortsättning på vårt arbete med folk- och världsmusik på Bergslagsteatern och ambitionen att erbjuda ett brett kulturutbud i kommunen.

Vi tror att den här typen av satsningar har betydelse både för publiken och för Avesta som plats. När det arrangeras kultur av hög kvalitet på mindre orter skapas stolthet lokalt samtidigt som kommunen blir mer attraktiv och synlig utåt.

Budget och ansökan

Den totala budgeten för projektet är beräknad till cirka 85 000 kronor. I kostnaderna ingår gage och resor för föreställningar och konserter, workshopverksamhet för barn och unga, teknik och lokalproduktion, marknadsföring samt logi för medverkande.

För att skapa goda förutsättningar för satsningen ansöker vi härmed om ett ekonomiskt stöd på 50 000 kronor från Avesta kommun.

Övrig finansiering planeras ske genom biljettintäkter, samarbetspartners och ideella insatser i samband med arrangemangen.

Vi hoppas att kommunen vill vara med och bidra till att möjliggöra denna kultursatsning i Avesta.

Med vänliga hälsningar,

Jonas Nilsson

Ordförande & producent

Avesta Kulturscen

Handläggare:
Daniel Vikström

Avveckling och avregistrering av stiftelser

Ärendet

Kommunstyrelsen förvaltar 14 st donationsstiftelser varav 2 st förbrukat sina tillgångar:

- Stiftelsen Familjen Klingbergs Tacksamhetsgård, org nr 882000-8509
- Stiftelsen K A Petterssons fond, org nr 88200-8723

För att avveckling och avregistrering ska vara möjlig gäller att:

- stiftelsen bildades för mer än 20 år sedan
- stiftelsen har inte kunnat främja ändamålet de senaste fem åren
- stiftelsen saknar skulder
- stiftelsen har haft tillgångar som är mindre än tio gånger gällande prisbasbelopp de senaste tre räkenskapsåren.

Om alla fyra punkter är uppfyllda får styrelsen eller förvaltaren besluta om att förbruka stiftelsens tillgångar för sitt ändamål. Stiftelsen ska sedan ansöka hos länsstyrelsen om tillstånd till att få förbruka stiftelsens tillgångar för ändamålet.

Till ansökan ska handlingar bifogas som visar:

- att stiftelsen saknar skulder
- styrelsen eller förvaltarens beslut om att förbruka tillgångarna samt vad kvarstående medel ska användas till
- att stiftelsen inte har kunnat främja sitt ändamål under de senaste fem åren
- att värdet på stiftelsens tillgångar, värderade enligt 3 kap. 4 § stiftelselagen, under de senaste tre räkenskapsåren varit lägre än tio gånger det då gällande prisbasbeloppet enligt socialförsäkringsbalken.

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen beslutar att förbruka tillgångarna samt använda kvarstående medel till administrativa kostnader såsom revisionsarvode, registerhållningsavgift och bankkostnad.
- Kommunstyrelsen beslutar att hos Länsstyrelsen ansöka om tillstånd till att få förbruka stiftelsens tillgångar.
- Kommunstyrelsen beslutar att hos Länsstyrelsen ansöka om avveckling och avregistrering.
- Beslutet gäller Stiftelsen Familjen Klingbergs Tacksamhetsgård, org nr 882000-8509 och Stiftelsen K A Petterssons fond, org nr 88200-8723

Handläggare:
Sara Palfelt

Månadsrapport juli 2026

Sammanfattning

Månadsrapport med årsprognos för juli 2026 överlämnas.
Den ekonomiska prognosen är ett resultat för 2026 på -19,8 mnkr.

Ärendet

Styrelserna

Styrelsernas ekonomiska utfall, efter juli månad, visar ett överskott i förhållande till budget med +3,8 mnkr. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott med +10,4 mnkr, Omsorgsstyrelsen -6,6 mnkr, Bildningsstyrelsen -1,6 mnkr, Västmanland-Dalarna miljö och byggnadsnämnd +0,9 mnkr och kommunfullmäktige +0,7 mnkr.

Finansiering och pensioner

Hittills i år visar skatteintäkter och generella statsbidrag en avvikelse med -11,9 mnkr jämfört med budget. Finansnettot visar -2,6 mnkr.

Kommunen

Kommunens totala resultat är 2,6 mnkr. Förväntat resultat enligt budget är 17,6 mnkr. Det innebär en negativ avvikelse mot budget med -15,0 mnkr.

Årsprognos

Styrelserna

Årsprognosen för styrelserna är ett underskott med -13 mnkr.

Kommunstyrelsens prognos + 0 mnkr.

Vid årets slut beräknas utfallet i stort följa budget.

Omsorgsstyrelsens prognos -10 mnkr.

Prognosen har förändrats under månaden eftersom kostnadsutvecklingen inom framför allt vård och omsorg blivit högre än tidigare beräknat.

Bildningsstyrelsens prognos -3 mnkr.

Främst till följd av högre personalkostnader, ökade el- och reparationskostnader samt högre livsmedelskostnader.

Västmanland-Dalarna Miljö- och byggnadsnämnds prognos 0 mnkr.

Vid årets slut beräknas utfallet i stort följa budget.

Finansiering och pensioner

Skatteunderlagsprognosen som kom i april visar en lägre skatteunderlagstillväxt under år 2026 än tidigare prognosticerat, med -16 mnkr från prognos vid budgettillfället. De finansiella kostnaderna och intäkterna är på en lägre nivå än budgeterat. Denna del kommer att hämtas igen och prognosen för övriga delar på finanserna än skatteintäkter och generella statsbidrag är +4 mnkr. Totalt är prognosen för finanserna -12 mnkr för 2026.

Kommunen

Årsprognosen är -25 mnkr i budgetavvikelse. Budgeterat resultat är +5,2, vilket innebär att prognosen blir -19,8 mnkr vid årets slut.

Investeringar**Perioden**

Investeringar för perioden uppgår till 8,2 mnkr. De utgörs av IT-investeringar, gator och vägar inklusive cykelvägar, och inventarier.

Årsprognos

Beslutad investeringsbudget	166 mnkr
Utfall investeringsprojekt	44 mnkr
Återstår av investeringsbudget	122 mnkr

Förslag

- Månadsrapport för juli 2026 godkänns.

Månadsrapport

Avesta kommun

juli 2026

Sammanfattning

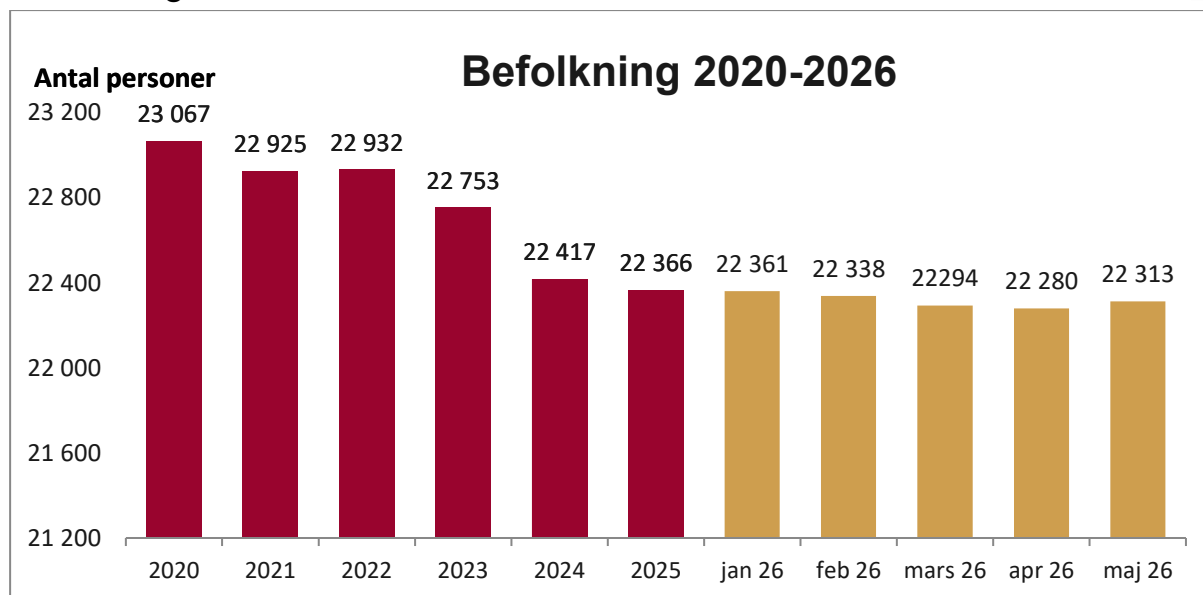
Kommunens resultat för perioden januari-juli 2026 uppgår till 2,6 mnkr. För samma period 2025 uppgick resultatet till 43,5 mnkr. Förra året fanns ett överskott på 12,3 mnkr för finanserna för perioden, i år är det ett resultat för perioden med -18,8 mnkr.

Styrelsernas prognostiserade resultat är -13 mnkr. Omsorgsstyrelsen prognostiserar ett underskott på 10 mnkr och bildningsstyrelsen ett underskott på -3 mnkr. Övriga styrelser prognostiserar att de kommer ha en ekonomi i balans. Prognosen på finanserna är -12 mnkr och den totala prognosen för kommunen är -19,8 mnkr.

Årsprognos 2026

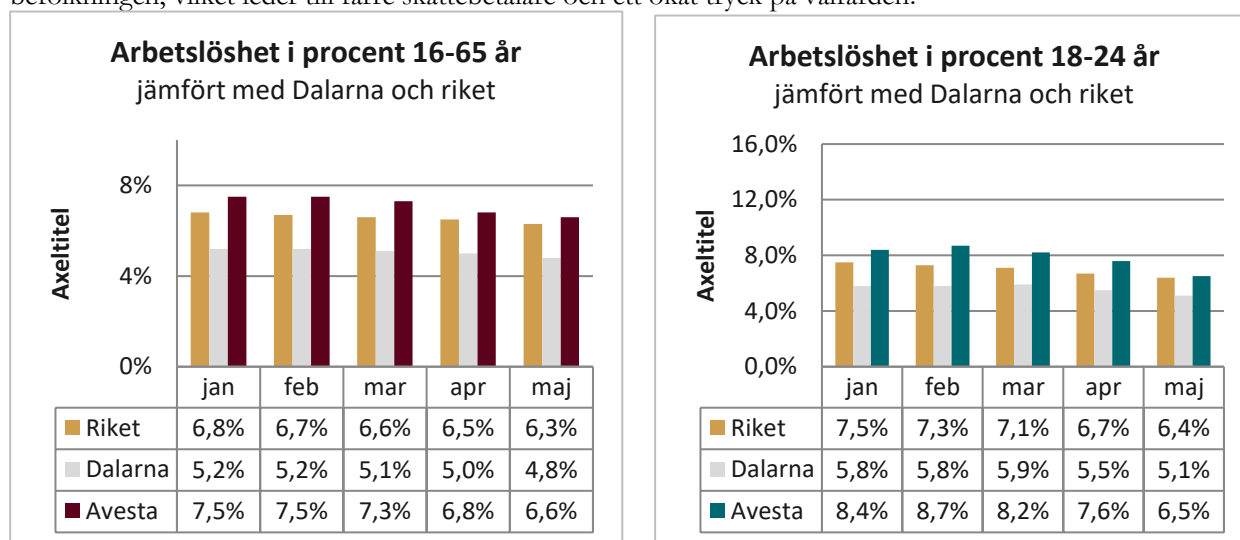
Styrelser	Prognos mnkr
Kommunfullmäktige	0
Kommunstyrelsen	0
Omsorgsstyrelsen	- 10
Bildningsstyrelsen	- 3
V-Dala miljö och bygg	0
Budgetavvikelser styrelser	-13
Finanserna	-12
Prognos totalt för budgetavvikelse	0
Budgeterat resultat	5,2
Årets resultat (prognos)	-19,8

Befolkning

En nedåtgående trend i befolkningstalet kan ses mellan 2020 och 2025. Antalet invånare har minskat från 23 067 år 2020 till 22 366 år 2025, vilket motsvarar en minskning på 701 personer. I maj 2026 uppgår befolkningen till 22 313 vilket är en ökning mot förgående månad på +33 personer men en minskning sedan årsskiftet med 53 personer.

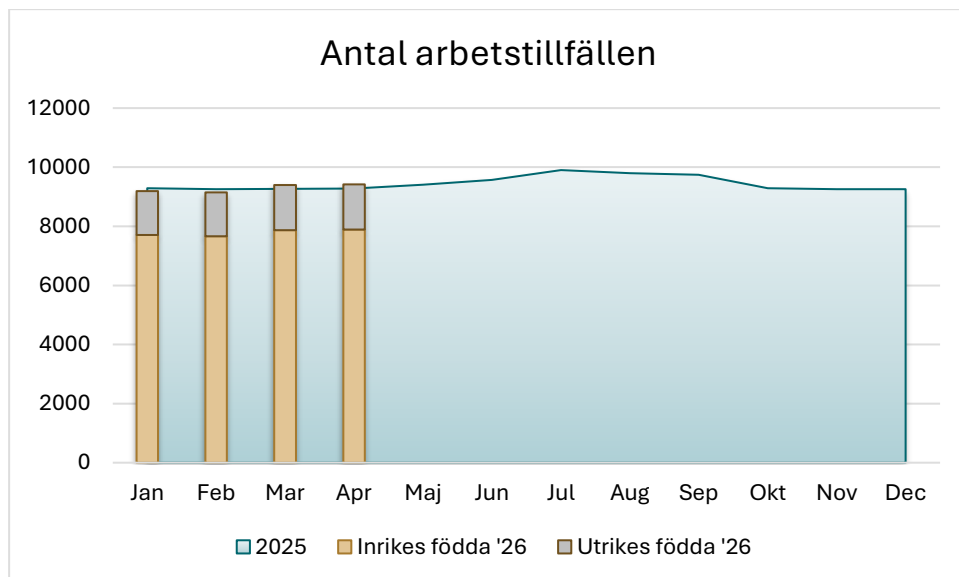
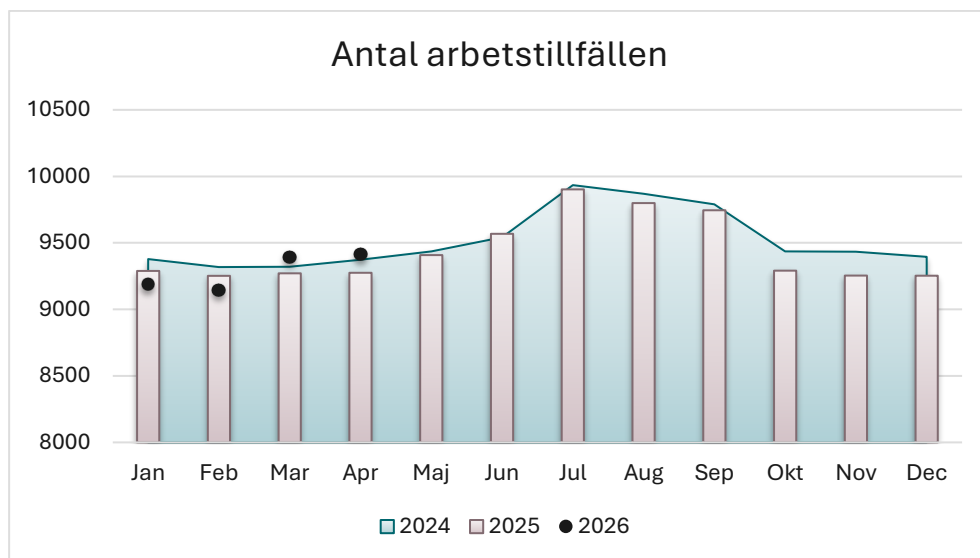
Befolkningsminskning i kombination med lågt barnafödande och en åldrande befolkning skapar märkbara demografiska utmaningar. När fler flyttar ut än in och födelsetalen sjunker, minskar den arbetsföra befolkningen, vilket leder till färre skattebetalare och ett ökat tryck på välfärden.

Arbetslöshet för åldersgruppen 16–65 år uppgår till 6,6 % i maj. Avestas arbetslöshet är 1,8 procentenheter högre jämfört med Dalarna och 0,3 procentenheter högre än riket.

Arbetslöshet för åldersgruppen 18-24 år, i Avesta kommun uppgår till 6,5 % i maj. Avestas ungdomsarbetslöshet är 1,4 procentenheter högre jämfört med Dalarna och 0,1 procentenheter högre än riket.

Arbetsstillfällen

Statistiken visar en ökning av antal arbetsstillfällen i april 2026 jämfört mot tidigare år samt förgående månad.

Resultaträkning

Resultaträkning Avesta kommun inklusive prognos för helåret

(Tabell)

Belopp i tkr	Budget 2026	Utfall	Avvikelse från budget	Aktuell prognos
Verksamhetens intäkter	201 278	208 155	6 877	0
Verksamhetens kostnader	-1 195 467	-1 215 227	-19 760	-13 000
Avskrivningar	-39 314	-30 215	9 099	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 033 503	-1 037 287	-3 784	-13 000
Skatteintäkter	745 981	737 300	-8 680	-16 000
Generella statsbidrag och utjämning	300 950	301 116	166	0
Verksamhetens resultat	13 428	1 130	-12 298	- 29 000
Finansiella intäkter	27 061	24 594	-2 467	0
Finansiella kostnader	-22 881	-23 094	-214	+ 4 000
Periodens resultat	17 608	2 629	-14 979	0
Årets resultat	5 200			-19 800

Kommentar

Kommunens prognostiserade resultat för helår 2026

Årets prognostiserade budgetavvikelse för helåret är -25 mnkr, vilket innebär att årets resultat prognosticeras till -19,8 mnkr. Nämnderna har ett sammanlagt prognostiserat resultat på -13 mnkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag, avskrivningar samt finansiella intäkter och kostnader prognostiseras till -12 mnkr.

Förvaltningarnas prognostiserade resultat för helår 2026

Kommunstyrelsen och Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd har en prognos om 0.

Omsorgsstyrelsen prognos är -10 mnkr i juli eftersom kostnadsutvecklingen inom framför allt vård och omsorg blivit betydligt högre än tidigare beräknat.

Bildningsstyrelsen prognos är -3 mnkr.

Budgetavvikelser för finanserna samt prognos för helår 2026

Skatteunderlagsprognosen som kom i april visar en lägre skatteunderlagstillväxt under år 2026 än tidigare prognosticerat, med -16 mnkr från prognos vid budgettillfället. Hittills i år visar skatteintäkter och generella statsbidrag en avvikelse med -11,9 mnkr jämfört med budget. De finansiella kostnaderna och intäkterna är på en lägre nivå än budgeterat med - 2,7 mnkr. Denna del kommer att hämtas igen och prognosen för övriga delar på finanserna än skatteintäkter och generella statsbidrag är +4 mnkr. Totalt är prognosen för finanserna -12 mnkr för 2026.

Kommunen som helhet

Prognos budgetavvikelser för styrelserna	-13 mnkr
Prognos budgetavvikelser för finanserna	-12 mnkr
Budgeterat årsresultat	5,2 mnkr
Prognos för årets resultat	-19,8 mnkr

Investeringar

Investeringar Avesta kommun

(Tabell)

mnkr	Utfall	Budget	Aktuell prognos
Kommunstyrelsen	33	134,6	0
Bildningsstyrelsen	10	26,1	0
Omsorgsstyrelsen	1	4,1	0
Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd	0	1	0
Kommunfullmäktige	0	0	0
Summa	44	165,8	0

Kommentar

Det totala utfallet uppgår till 44 mnkr jämfört med en budget på 165,8 mnkr. Den aktuella prognosen är en budgetavvikelse på 0 mnkr, vilket innebär att verksamheterna i nuläget bedömer att budget kommer att hållas och att planerade investeringar förväntas genomföras under året. Utfallet hittills under året är begränsat i förhållande till den totala budgeten, vilket är naturligt då flera investeringar planeras att genomföras senare under året.

Driftredovisning samtliga nämnder

(Tabell)

Nämnd /Styrelse mnkr	Budget 2026	Utfall ack period	Avvikelse från budget aktuell period
Kommunstyrelsen	221,6	118,9	+ 10,4
Bildningsstyrelsen	786,9	448,0	- 1,6
Omsorgsstyrelsen	731,5	430,3	- 6,6
Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd	20,3	8,5	+ 0,9
Kommunfullmäktige	6,0	2,7	+ 0,7

Kommentar

Kommunstyrelsen

Akkumulerad budgetavvikelse i juli månad till + 10,4 mnkr.

Kommunstyrelsen redovisar ett positivt resultat för juli månad. Utfallet förklaras främst av erhållna statsbidrag som inte budgeterats, vilka haft en positiv påverkan. Resultatet har även stärkts av vissa engångsposter, såsom reavinst vid försäljning och återbetalning från lönenämnden. Verksamheten inom offentliga miljöer visar samtidigt ett överskott, och arbete med planerade åtgärder pågår fortsatt. Vidare bidrar projektmedel som ännu inte upparbetats till det positiva utfallet under perioden.

Bildningsstyrelsen

Akkumulerad budgetavvikelse i juli månad till - 1,6 mnkr. Elkostnader och uppkomna reparationer på fritid beräknas gå med ett underskott på helår då det är svårt att komma ikapp underhållsskulden.

Kulturenheten har också fått oplanerade reparationer som tillsammans med högre personalkostnader under vår och sommar bidragit till nuvarande underskott. Utöver detta går livsmedelskostnader över budget för måltidsenheten.

Omsorgsstyrelsen

Akkumulerad budgetavvikelse i juli är -6,6 mnkr. Socialtjänsten redovisar ett överskott om 2,1 mnkr, medan Vård och omsorg har en negativ avvikelse om 8,6 mnkr, främst till följd av höga kostnader för overtid, sjukfrånvaro och inhyrd personal. Förvaltningen har under året erhållit cirka 28 mnkr i statliga bidrag, vilket bidrar till finansieringen men samtidigt medför osäkerhet då medlen i huvudsak är kortsiktiga. Forsatt fokus ligger på kostnadskontroll, bemanningsplanering och uppföljning av externa finansieringsmedel.

Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd

Akkumulerad budgetavvikelse i juli är +0,9. Avvikelsen jämfört med mars förklaras av att årsavgifter inom miljö fakturerats senare än budgeterat. Avestas förbättrade utfall från föregående månadsrapport har förbättrats av prognostiserad fakturering. Det totala överskottet hänförs främst till lägre personalkostnader under årets början.

Kommunfullmäktige

Utfall och prognos är i linje med budget.

Kommunfullmäktige

Akkumulerad budgetavvikelse	+0,7 Mnkr
Prognos för helår	0 Mnkr

Kommunstyrelsen

Akkumulerad budgetavvikelse	+ 10,4 mnkr
Prognos för helår	0 mnkr

De 3 största ekonomiska utmaningarna för styrelsen just nu är:

- Flertal större investeringar och tillhörande driftkostnader
- Höga drift- och underhållskostnader för kommunens fastigheter, gator och vägar
- Ökade drift- och investeringskostnader inom IT

De 3 största åtgärderna för styrelsen just nu är:

- ”Mjukt” anställningsstopp tills vidare vilket betyder att samtliga rekryteringar stäms av med förvaltningschef innan rekrytering.
- Restriktivitet gällande konferenser, utbildningar och konsultkostnader
- Stark ”budgetdisciplin” av samtliga enhetschefer. Planering för åtgärder beroende på årets ekonomiska utveckling.

De 3 största utvecklingsarbeten som pågår för styrelsen just nu är:

- Hitta rätt organisation för Tillväxt Avesta och fördelningen under näringslivschefen
- Behov av mer markköp för att på sikt kunna möta fler företagsetableringar
- Upphandling av nytt ekonomisystem

Bildningsstyrelsen

Akkumulerad budgetavvikelse	-1,6 mkr
Prognos för helår	-3,0 mkr

De 3 största ekonomiska utmaningarna för styrelsen just nu är:

- Fritidsanläggningarna är i stort behov av renovering och löpande underhåll som är eftersatt.
- En grundskola och gymnasium med ekonomi i balans.
- Antalet placerade barn från andra kommuner i familjehem.

De 3 största åtgärderna för styrelsen just nu är:

- Anpassning av förskolan vid minskat barnafödande
- Minska antal elever med problematisk frånvaro
- Detaljerad underhållsplan inom Fritidsenhetens anläggningar

De 3 största utvecklingsarbeten som pågår för styrelsen just nu är:

- Implementering av tvålärareskapet
- Öka trygghet och studiero i skolorna med samordnade insatser
- Stärka elevernas kunskaper inom matematik och läsförståelse

Omsorgsstyrelsen

Akkumulerad budgetavvikelse	- 6,6 mnkr
Prognos för helår	- 10 mnkr

De 3 största ekonomiska utmaningarna för styrelsen just nu är:

- Ökad andel äldre och volymökning inom äldreomsorgen
- Placeringskostnader med oförutsedda kostnader
- Kommunala aktivitetsansvaret som träder i kraft hösten 2026

De 3 största åtgärderna för styrelsen just nu är:

- Verkställa beslut om att införa och implementera lokalt kollektivavtal för ständig helgtjänstgöring
- Arbeta med åtgärder för budget i balans
- Följa upp budget samt eventuella avvikelser per verksamhet

De 3 största utvecklingsarbeten som pågår för styrelsen just nu är:

- Utbildning av specialistundersköterskor samt kompetensutvecklingsplaner inom hälso- och sjukvården.
- Ställa om till nya socialtjänstlagen
- Utveckla insatser inom arbetsmarknadsenheten för att möta det krav som finns i och med det kommunala aktivitetskravet för att möta det krav som finns i och med det kommunala aktivitetskravet.

Västmanland-Dalarna miljö- och byggnadsnämnd

Akkumulerad budgetavvikelse	+0,9 mnkr
Prognos för helår	0 mnkr

De 3 största ekonomiska utmaningarna för nämnden just nu är:

- Lägre antal bygglov och därmed minskade intäkter
- Ökade kostnader för IT-system
- Arbetskostnad för att arbeta fram egen hemsida

De 3 största åtgärderna för styrelsen just nu är:

- Vakanshållning av tjänster tills ökningen sker av bygglov
- Ökning av debiteringsgraden i samband med efterhandsdebitering. För närvarande finns viss underdebitering.
- Allmän återhållsamhet kopplat till konferenser, resor och övernattningar i samband med utbildningar.

De 3 största utvecklingsarbeten som pågår för styrelsen just nu är:

- Framtagande av egen hemsida för att förtydliga att vi arbetar mot alla tre kommuner lika mycket.
- Översyn av e-tjänster så att fler ärenden kan hanteras helt digitalt för att underlätta både för den sökande och minska handläggningstiden.
- Kvalitetsarbetet för att förbättra informationen om hur vår myndighetsutövning går till så att de som möter oss i vår myndighetsutövning bättre vet vad som förväntas av dem, vilka tider handläggningen tar och hur de bäst kan göra rätt från början

Handläggare:
Ekonomichef

Regelverk och modeller för fördelning av vindkraftsmedel 2026

Sammanfattning

Avesta kommun har under 2026 erhållit 4,1 miljoner kronor i vindkraftsmedel avseende åren 2025 och 2026. Kommunfullmäktige har beslutat att 3 miljoner kronor ska fördelas till idrotts- och kulturföreningar, vägföreningar samt landsbygdsutveckling. I ärendet redovisas förslag till regelverk och modeller för hur dessa medel ska fördelas.

Förslagen innebär att 1 miljon kronor avsätts till en förstärkning av föreningsbidraget, 1 miljon kronor till enskilda vägar och vägsamfälligheter samt 1 miljon kronor till landsbygdsutveckling genom så kallad bygdepeng. Modellerna innebär olika former av stöd, men har gemensamt att medlen är tillfälliga och ska bidra till lokal nytta och utveckling i Avesta kommun.

Vindkraftsmedlen till vägar föreslås fördelas genom en tillfällig förstärkning av det ordinarie vägbidraget samt genom stöd till större underhålls- och upprustningsåtgärder. Bygdepengen föreslås främst användas till utveckling av kommunens hembygdsgårdar samt till öppna projektstöd för landsbygdsutveckling. Det förstärkta föreningsbidraget ska ge föreningar möjlighet att utveckla eller bredda sin verksamhet genom tillfälliga insatser som skapar nytta för Avestaborna.

Samtliga stöd är tidsbegränsade och följs upp genom redovisning av genomförda insatser, resultat och hur medlen har använts.

Ärendet

Avesta kommun har, i likhet med andra kommuner som har vindkraft, erhållit medel under år 2026 som ett stöd till kommuner som påverkas av vindkraftsetableringar. Stödet som betalats ut under våren 2026 avser både år 2025 och 2026 till de kommuner som tidigare har tillstyrkt och därmed bidragit till utbyggnad av vindkraft. För Avesta kommuns del har vi erhållit ca 1,9 miljoner kronor avseende år 2025 och 2,1 miljoner kronor avseende år 2026.

Kommunfullmäktige i Avesta kommun har under maj 2026 beslutat om en fördelning av 3,4 miljoner kronor av dessa medel;

Kommunfullmäktige beslutar att vindkraftsmedlen ska fördelas med

- 1 miljon kronor till idrotts- och kulturföreningar
- 1 miljon kronor ska gå till vägföreningar
- 1 miljon kronor ska gå till bygdemedel
- 400 000 kronor till omsorgsstyrelsen för en förstärkt satsning på skolsociala team.
- att uppdra kommunkansliet att ta fram underlag och modell för fördelning av vindkraftsmedel.

Kommunkansliet och bildningsförvaltningen har tillsammans utarbetat förslag till regelverk och modeller för fördelningen av de tre miljoner kronorna som går till idrotts- och kulturföreningar, vägföreningar och bygdemedel. Medlen som går till omsorgsstyrelsen används för att delfinansiera utökningen av skolsociala team och i det fallet behövs ingen modell. Förslag till regelverk och modeller redogörs för i skrivelsen.

Vindkraftsmedel till enskilda vägar och vägsamfälligheter, regelverk och modell för fördelning

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat att avsätta 1 000 000 kronor ur kommunens erhållna vindkraftsmedel 2026, till enskilda vägar och vägsamfälligheter. Medlen används för satsningar som bedöms skapa lokal nytta och bidra till utveckling inom kommunen. Förvaltningen har tagit fram förslag till hur medlen kan fördelas.

Förslaget innebär att cirka 700 000 kronor används för att tillfälligt förstärka det årliga vägbidraget genom att dubbla ordinarie bidragsnivå vid utbetalningen i december 2026. Resterande cirka 300 000 kronor föreslås fördelas till de vägföreningar och vägsamfälligheter som ansökt om istandsättningsbidrag för större underhålls- och upprustningsåtgärder.

Idag är det cirka 140 vägföreningar och enskilda vägar som erhåller kommunens ordinarie årliga vägbidrag. Den totala årliga utbetalningen uppgår till närmare 700 000 kronor. Kommunkansliet föreslår därför att cirka 700 000 kronor används för att tillfälligt förstärka det ordinarie årliga vägbidraget till de vägföreningar och vägsamfälligheter som idag erhåller kommunalt vägbidrag. Förstärkningen föreslås ske genom att dubbla den ordinarie bidragsnivån vid utbetalningen i december 2026.

Resterande cirka 300 000 kronor föreslås fördelas till de vägföreningar och enskilda vägar som ansökt om istandsättningsbidrag för större underhålls- och upprustningsåtgärder. Förslaget bedöms ge en bred nytta samtidigt som medel kan riktas till vägar med större underhållsbehov.

Vindkraftsmedel landsbygdsutveckling ("Bygdepeng"), regelverk och modell för fördelning

Avesta kommun har under 2026 tillgång till särskilda vindkraftsmedel om 1 miljon kr för landsbygdsutvecklingsinsatser. Då medlen i nuläget ska betraktas som ett tidsbegränsat engångsbelopp, ska de användas på ett sätt som skapar största möjliga nytta och varaktiga effekter. Regelverket innebär att en majoritet av medlen riktas till kommunens hembygdsgårdar, vilka utgör centrala mötesplatser och bärande strukturer i landsbygden. Samtidigt avsätts medel för öppna utvecklingsinsatser på landsbygden i hela kommunen.

Avesta kommun har sedan tidigare ett etablerat system för aktivitetsstöd genom Folkare landsbygdsforum, främst avsett för mindre och kortsiktiga aktiviteter.

Vindkraftsmedlen utgör ett tillfälligt tillskott under 2026 och ger möjlighet att:

- genomföra mer omfattande utvecklingsinsatser
- stärka befintliga strukturer och funktioner
- skapa varaktiga värden utan att bygga upp långsiktiga kostnadsåtaganden

Medlen skall, mot bakgrund av sin tillfälliga karaktär, användas för att skapa långsiktiga värden snarare än kortsiktig verksamhet. Den föreslagna fördelningen, där 60 procent riktas till hembygdsgårdar, säkerställer att centrala mötesplatser i landsbygden kan utvecklas och stärkas. Samtidigt skapas utrymme för bredare utvecklingsinitiativ genom projektstödet.

Sammantaget bedöms modellen ge god effekt på landsbygdens utvecklingsförutsättningar utan att skapa framtida ekonomiska åtaganden.

1. Övergripande inriktning

Bygdepengen ska bidra till att:

- Stärka landsbygdens attraktivitet och livskraft
- Utveckla mötesplatser och lokal service
- Möjliggöra investeringar och insatser med bestående värde

Särskild vikt ska läggas vid att insatser inte förutsätter fortsatt finansiering efter 2026.

2. Fördelning av medel

Den totala ramen om 1 mnkr fördelas enligt följande:

A. Stöd till hembygdsgårdar (60 %)

Totalt 600 000 kr avsätts till kommunens tre hembygdsgårdar.

Stödet ges som ett tillfälligt förstärknings- och utvecklingsstöd under 2026.

Fördelning:

- **Grundstöd:** 100 000 kr per hembygdsgård (300 000 kr)
- **Utvecklingsmedel:** 300 000 kr fördelas utifrån ansökningar

Syftet är att möjliggöra:

- Investeringar i anläggningar och tillgänglighet
- Utveckling av verksamhet
- Åtgärder som ger varaktig effekt efter stödperioden

Villkor för stöd

Stödet ska användas till insatser som:

- Stärker anläggningens långsiktiga funktion och attraktivitet
- Ökar tillgänglighet eller användning
- Utvecklar verksamhet eller nya målgrupper

- Grundstödet till hembygdsgårdar behöver inte redovisas
- Beviljade utvecklingsmedel redovisas inom 12 månader från beslutat stöd
- Stödet ska inte användas för att finansiera löpande drift

B. Projektstöd för landsbygdsutveckling (40 %)

Totalt 400 000 kr avsätts till öppna projektstöd.

- Stödnivå: 20 000 – 250 000 kr
- Projekten ska vara tidsbegränsade och genomförda inom 12 månader från beslut om finansiering

Kan beviljas till insatser som:

- Skapar bestående funktioner eller strukturer
- Utvecklar lokal service, mötesplatser eller näringsliv
- Bidrar till attraktivitet, inflyttning och engagemang

Ansökningar bedöms utifrån:

- Varaktig effekt efter 2026
- Lokal nytta och spridningseffekt
- Grad av samverkan
- Genomförbarhet inom given tidsram

6. Ansökan, beslut och uppföljning

- Ansökan ska inlämnas senast 31 oktober till Folkare Landsbygdsforum – tillvaxt@avesta.se
- Beslut senast 30 november
- Utbetalning: senast under december 2026
- Beredning sker via Folkare landsbygdsforum i samverkan med Tillväxt Avesta
- Återrapportering/redovisning ska ske efter genomförande, senast 12 månader efter beslut. Redovisningen ska kort beskriva vad ni har gjort, vad det gav för resultat och hur bidraget har använts.

7. I ansökan berättar ni kort:

- Vad ni vill göra
- Varför ni vill göra det
- Vilka som får nytta av satsningen
- Vad det kommer att kosta
- Vad föreningen själv bidrar med
- Om ni gör satsningen tillsammans med andra

5. Begränsningar

Stöd ges inte till:

- Åtgärder som skapar långsiktiga driftkostnader utan finansiering
- Enskilda evenemang utan bestående effekt
- Inköp av fastighet
- Verksamhet som är offentligt finansierad eller inom kommunens ansvar
- Vinstdrivande verksamhet
- Partipolitiska föreningar eller religiösa samfund
- Redan avslutade projekt

Vindkraftsmedel förstärkt föreningsbidrag, regelverk och modell för fördelning

Vindkraftspengen syftar till att stärka och utveckla föreningslivet i Avesta genom att ge möjlighet att förstärka, bredda eller fördjupa verksamhet som skapar mervärde för invånarna. Bidraget ska bidra till ökad aktivitet, tillgänglighet och kvalitet i föreningarnas verksamhet.

Vindkraftspengen är en tillfällig satsning bara i år och det är 1 miljon som ska fördelas mellan samtliga föreningar som söker. Medlen är begränsade och ska räcka till många, vilket innebär att bidrag ges utifrån en samlad bedömning.

Grundprincip

Bidraget kan sökas för satsningar i projektform som bygger på befintlig verksamhet, men där föreningen gör en tydlig förstärkning, utveckling eller riktad insats under en begränsad period. Det kan också vara en nysatsning.

Kriterier (vad man kan få bidrag för)

Bidrag kan sökas för insatser som exempelvis:

Utökad verksamhet

Fler aktiviteter, nya målgrupper eller ökad tillgänglighet (t.ex. nybörjarverksamhet, prova-på, riktade satsningar).

Sociala och inkluderande insatser

Aktiviteter som når grupper som idag deltar i låg grad (t.ex. barn/unga, äldre, personer med funktionsvariation eller socioekonomiska utmaningar).

Folkhälsa och rörelse

Insatser som tydligt bidrar till ökad fysisk aktivitet eller psykiskt välmående.

Samverkan

Projekt där flera föreningar eller aktörer samarbetar.

Evenemang och arrangemang

Öppna aktiviteter för allmänheten som stärker Avesta som plats.

Utveckling/innovation

Nya arbetssätt, digitalisering eller metoder som stärker föreningens långsiktiga verksamhet.

Krav på prestation

Ansökan ska tydligt beskriva:

- Vad ni vill göra
- Varför ni vill göra det
- Vilka som får nytta av satsningen
- Vad det kommer att kosta
- Vad föreningen själv bidrar med
- Om ni gör satsningen tillsammans med andra

Bedömningsgrunder

I bedömning prioriteras nytta för Avestaborna. Hur skapar aktiviteten/insatsen gemenskap, delaktighet eller annan konkret nytta för Avestaborna? Satsningar som skapar möjligheter för barn och unga är särskilt värdefulla.

Ansökan och tidplan

- Samma ansökningsdatum som ordinarie bidrag 31 oktober 2026
- Beslut senast: 30 november
- Utbetalning: senast december 2026

Redovisning

Återrapportering/redovisning ska ske efter genomförande, senast 12 månader efter beslut. Redovisningen ska kort beskriva vad ni har gjort, vad det gav för resultat och hur bidraget har använts.

Förslag

- att fastställa regelverk och modell för fördelning av vindkraftsmedel avseende enskilda vägar och vägsamfälligheter
- att fastställa regelverk och modell för fördelning av vindkraftsmedel avseende förstärkt föreningsbidrag
- att fastställa regelverk och modell för fördelning av vindkraftsmedel avseende landsbygdsutveckling ("Bygdepeng")

§ 71 Revidering primärt samverkansavtal Dalawux

Dnr 2026-000224 615

Sammanfattning

Björn Hansson, förvaltningschef, går igenom ärendet.

Dalarnas kommuner samverkar inom kommunal vuxenutbildning genom Primärt samverkansavtal DalaWux, beslutat av kommunfullmäktige i Borlänge den 18 juni 2024 (§ 139). Samverkan syftar till att erbjuda ett gemensamt och attraktivt utbud av yrkesutbildningar och att stärka kompetensförsörjningen i regionen.

Förslaget till beslut bedöms inte medföra negativa ekonomiska konsekvenser för kommunernas ekonomi. Även om en ny ersättningsmodell kan medföra betydande fördelar är det fortsatt mycket viktigt att kommunerna aktivt planerar och dimensionerar det totala utbudet av regionala yrkesutbildningar tillsammans. Detta är en central förutsättning för att reformens intentioner ska kunna uppnås. Den gemensamma planeringen och dimensioneringen syftar också till att öka resurseffektiviteten, vilket i sin tur kan leda till besparingar, exempelvis genom att utbildningsplatserna inom samverkansområdet fylls bättre. Det är därför av stor vikt att kommunerna följer intentionerna i samverkansavtalet och löpande arbetar med planering och dimensionering av regional yrkesutbildning i nära samverkan. Om detta inte sker finns risk för oönskade negativa ekonomiska effekter och att reformens målsättningar inte uppnås.

Arbetsutskottets förslag

- Godkänner reviderat primärt samverkansavtal Dalawux.

Bildningsstyrelsens beslut

- Godkänner reviderat primärt samverkansavtal Dalawux.

Utdrag skickas till: Kommunfullmäktige.

2026-02-24

Till huvudmännen som är parter i DalaWux primärt samverkansavtal

DalaWux politisk samverkansgrupp har 2026-02-04 beslutat att rekommendera parterna att godkänna nedanstående revidering av Primärt samverkansavtal.

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse från och med år 2026:
" 5. Interkommunal ersättning Ersättning mellan parterna i samverkansområdet baseras, om inget annat avtalats, på bestämmelserna i skollagen om interkommunal ersättning. För att öka förutsägbarhet och underlätta planeringen bör särskilt fokus, inom ramen för denna avtalssamverkan, vara att arbeta fram en gemensam prislista eller en prismodell. En sådan modell kan, men behöver inte, baseras på statsbidragsnivåer. Politisk samverkansgrupp DalaWux beslutar om ev. rekommendation till huvudmännen vad gäller prislista alternativt prismodell. Respektive huvudman tar därefter ställning till och beslutar om prislista eller prismodell. "	" 5. Ekonomisk modell Ersättning för varje utbildning, mellan kommunerna inom det primära samverkansområdet, är identisk med statsbidragsnivåerna för respektive utbildning, och betalas ut av huvudsökande kommun enligt ansökningsunderlag, efter genomförd utbildning. Varje kommun ansvarar för sina utbildningars kostnader, med tillhörande administration, och eventuell medfinansiering. För avsteg från ovanstående krävs överenskommelse mellan samtliga kommuner. "

Förslaget till revidering godkänns.

Underskrift:	
Namnförtydligande:	
Kommun/kommunalförbund:	

Efter underskrift ombeds ni skicka blanketten via mejl till: **social-
arbetsmarknadsnamnden@borlange.se**

Revidering av primärt samverkansavtal DalaWux

Sammanfattning av ärendet

Dalarnas kommuner samverkar inom kommunal vuxenutbildning genom Primärt samverkansavtal DalaWux, beslutat av kommunfullmäktige i Borlänge den 18 juni 2024 (§ 139). Samverkan syftar till att erbjuda ett gemensamt och attraktivt utbud av yrkesutbildningar och att stärka kompetensförsörjningen i regionen.

I dagsläget bygger ersättningsmodellen på interkommunal ersättning genom fakturering mellan kommunerna. Systemet skapar ekonomisk osäkerhet och är svårt att prognostisera, särskilt under frisöksmodellen där invånare fritt kan söka utbildning inom hela samverkansområdet. Den föreslagna revideringen ersätter nuvarande modell med en ersättningsprincip baserad på Skolverkets fastställda statsbidragsnivåer. Förändringen bedöms skapa ökad förutsägbarhet, bättre ekonomisk stabilitet och mer ändamålsenliga planeringsförutsättningar för kommunerna.

Beskrivning av ärendet

Dalarnas kommuner bildar ett primärt samverkansområde för den regionala yrkesinriktade vuxenutbildningen. Avsikten är att erbjuda invånarna, oavsett hemkommun, ett brett och attraktivt utbud av vuxenutbildning och samtidigt bidra till arbetsmarknadens kompetensförsörjning. Samverkan formaliseras genom Primärt samverkansavtal DalaWux, beslutat av kommunfullmäktige i Borlänge den 18 juni 2024 (§ 139), varigenom de deltagande kommunerna etablerar ett primärt samverkansområde med ett samlat och gemensamt erbjudande av yrkesämnen och sammanhållna yrkesutbildningar inom kommunal vuxenutbildning.

Avtalet innebär att kommuninvånare i Dalarna har likvärdig rätt till det gemensamma utbudet av yrkesutbildning i samverkansområdet, genom en frisöksmodell. I dagsläget betalar hemkommunen interkommunal ersättning (IKE) för de invånare som antas till utbildning i annan kommun inom samverkansområdet. Svårigheten att prognosticera de ekonomiska konsekvenserna - antalet elever och IKE till andra kommuner - är bakgrunden till förslaget att revidera samverkansavtalet.

Genom förslag till revidering av avtalet ersätts interkommunal ersättningen – det vill säga fakturering mellan kommunerna – med en ersättningsmodell som baseras på de av Skolverket fastställda statsbidragsnivåerna för respektive utbildning.

Anordnande kommun rekvrirer statsbidraget för genomförda utbildningar och behöver inte fakturera elevers hemkommuner. Den nya modellen ger tydligare och mer stabila ekonomiska planeringsförutsättningar. Sammantaget skapas en mer förutsägbar och hållbar ekonomisk struktur för kommunerna, samtidigt som den minskar den ekonomiska osäkerhet som kännetecknar nuvarande system.

Samverkan mellan kommunerna bedöms främjas av ovanstående och de administrativa processerna förenklas, vilket möjliggör ett mer effektivt resursutnyttjande. Kommunernas incitament att marknadsföra det gemensamma utbudet ökar, vilket bedöms leda till att fler invånare i Dalarna tar del av det gemensamma utbildningsutbudet. Att frisöket ökar är positivt för medborgarna och bidrar till att förbättra kompetensförsörjningen i hela regionen.

Förslaget till revidering av samverkansavtalet

Nuvarande lydelse:	Föreslagen lydelse från och med år 2026:
" 5. Interkommunal ersättning Ersättning mellan parterna i samverkansområdet baseras, om inget annat avtalats, på bestämmelserna i skollagen om interkommunal ersättning. För att öka förutsägbarhet och underlätta planeringen bör särskilt fokus, inom ramen för denna avtalssamverkan, vara att arbeta fram en gemensam prislista eller en prismodell. En sådan modell kan, men behöver inte, baseras på statsbidragsnivåer. Politisk samverkansgrupp DalaWux beslutar om ev. rekommendation till huvudmännen vad gäller prislista alternativt prismodell. Respektive huvudman tar därefter ställning till och beslutar om prislista eller prismodell. "	" 5. Ekonomisk modell Ersättning för varje utbildning, mellan kommunerna inom det primära samverkansområdet, är identisk med statsbidragsnivåerna för respektive utbildning, och betalas ut av huvudsökande kommun enligt ansökningsunderlag, efter genomförd utbildning. Varje kommun ansvarar för sina utbildningars kostnader, med tillhörande administration, och eventuell medfinansiering. För avsteg från ovanstående krävs överenskommelse mellan samtliga kommuner. "

Föreslagen lydelse ovan innebär att när elever läser i annan kommun än hemkommunen kan de göra det utan fakturering behöver göras mellan kommunerna. Detta förenklar administration och underlättar ekonomiska prognoser. Den ekonomiska regleringen föreslås gälla statsbidragsår 2026, vilket förutsätter att samtliga huvudmän i samverkansområdet beslutar i enlighet med förslaget.

Förslaget anger även att avsteg kan göras i samförstånd, om behov uppstår i framtiden, utan att samverkansavtalet behöver revideras.

Konsekvenser för kommunens ekonomi

Förslaget till beslut bedöms inte medföra negativa ekonomiska konsekvenser för kommunernas ekonomi. Även om en ny ersättningsmodell kan medföra betydande fördelar är det fortsatt mycket viktigt att kommunerna aktivt planerar och dimensionerar det totala utbudet av regionala yrkesutbildningar tillsammans. Detta är en central förutsättning för att reformens intentioner ska kunna uppnås. Den gemensamma planeringen och dimensioneringen syftar också till att öka resurseffektiviteten, vilket i sin tur kan leda till besparingar, exempelvis genom att utbildningsplatserna inom samverkansområdet fylls bättre. Det är därför av stor vikt att kommunerna följer intentionerna i samverkansavtalet och löpande arbetar med planering och dimensionering av regional yrkesutbildning i nära samverkan. Om detta inte sker finns risk för oönskade negativa ekonomiska effekter och att reformens målsättningar inte uppnås.

Beslutsunderlag

Primärt samverkansavtal DalaWux

Förslag till beslut

Bildningsstyrelsen beslutar att

1. Reviderat primärt samverkansavtal DalaWux godkänns.

Handläggare:
Ekonomichef

Riktlinjer för fakturering och kravverksamhet

Sammanfattning

Befintliga riktlinjer för fakturering och kravverksamhet behöver ses över för att säkerställa att de är aktuella, tydliga och anpassade till kommunens nuvarande arbetssätt.

Ärendet

Förslag på uppdaterade Riktlinjer för fakturering och kravverksamhet för Avesta kommun. Ekonomienheten vid kommunkansliet ansvarar numera endast för fakturering och kravverksamhet för kommunens räkning, Avesta vatten och Avfall AB ansvarar för sin egen fakturering och kravverksamhet.

De uppdaterade riktlinjerna föreslås ersätta tidigare riktlinjer och regler inom området. Bakgrunden är att tidigare styrdokument delvis överlappat varandra och upplevts som otydliga, då relevant information har funnits i flera olika dokument. Genom att samla innehållet i en enhetlig riktlinje skapas bättre överskådlighet, tydlighet och förutsättningar för en effektiv och enhetlig tillämpning.

Förslag

- Kommunstyrelsen beslutar att anta uppdaterade riktlinjer för fakturering och kravverksamhet enligt föreliggande förslag.

Riktlinjer för fakturering och kravverksamhet

Dokumenttyp	Riktlinje
Dokumentnamn	Riktlinjer för fakturering och kravverksamhet för Avesta Kommun
Antagen av:	Kommunfullmäktige 2026-
Diarienummer	KK 2026-000357 040
Giltighetstid	Tillsvidare
Gäller för	Avesta kommun
Sammanfattning	Riktlinjen för fakturering och kravverksamhet behöver ses över för att säkerställa att de är aktuella, tydliga och anpassade till kommunens nuvarande arbetssätt.
Granskad	Ekonomienheten
Reviderad	2026-06-17 2016-05-23
Dokumentansvarig	Ekonomichef
Webbansvarig	Controller
Publiceras	Extern och intern webb
Relaterade dokument	

Riktlinjer för fakturering och kravverksamhet

Syfte

Det är viktigt att skapa effektiva och enhetliga fakturerings- och kravrutiner samt ett konsekvent agerande gentemot kommunens samtliga kunder. Målet med kommunens fakturering och kravverksamhet är att säkerställa betalning i rätt tid samt att förvalta kommunens medel på ett effektivt sätt. Kommunens arbete med krav och inkasso ska följa lagstiftning och tillämpliga rekommendationer (god inkassosed).

Organisation

Kravverksamheten inom kommunen handläggs av ekonomienheten. Undantag utgörs av placeringsersättningar, där handläggningen sker inom verksamheten. Ekonomienheten har rätt att anlita extern part för handläggning av kravverksamheten när detta bedöms som lämpligt.

Fakturering

Faktura skickas snarast efter leverans och enligt ekonomienhetens tidplan för fakturering. Strömfakturering förekommer utifrån verksamhetens behov. Betalningstid ska som huvudregel inte överstiga 30 dagar. För återkommande fakturor såsom barnomsorg, hemtjänst samt larm- och vårdavgifter, ska förfallodagen sättas till den sista dagen i månaden. Ingen faktureringsavgift debiteras.

Betalningspåminnelse

Betalningspåminnelse skickas tidigast sex dagar efter fakturans förfallodag. Ingen påminnelseavgift debiteras.

Dröjsmålsränta

Dröjsmålsränta utgår efter att fordran har förfallit till betalning och betalningspåminnelse har skickats ut av inkassoföretaget. Ränta debiteras enligt gällande räntelag.

Inkassokrav

Om betalning uteblir trots betalningspåminnelse, skickas inkassokrav. Avgift för inkassokrav debiteras enligt gällande lag om ersättning för inkassokostnader.

Betalningsföreläggande

Ansökan om betalningsföreläggande lämnas till Kronofogdemyndigheten om fordran kvarstår efter vidtagna inkassoåtgärder.

Förfrågan från inkassoföretaget om betalningsföreläggande skickas till ansvarig handläggare på ekonomienheten.

Enligt huvudregeln ska samtliga ärenden överlämnas till ansökan om betalningsföreläggande, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid särskilda skäl ska ansvarig handläggare på ekonomienheten be verksamheten och deras chef att fatta beslut om ansökan om betalningsföreläggande inte ska göras.

Beslutet meddelas omgående till ekonomienheten, som ska informera externa inkassoföretaget inom tre dagar från deras förfrågan.

Anstånd

Anstånd kan beviljas i enstaka fall och ska tillämpas med stor restriktivitet.

- Anstånd med betalning upp till 30 dagar beviljas av ansvarig handläggare på verksamheten eller ekonomienheten.
- Anstånd med betalning som överstiger 30 dagar beviljas av ansvarig chef.
- Anstånd som beslutas innan betalningspåminnelse har skickats ut handläggs av respektive verksamhet eller ekonomienhet.
- Anstånd beslutas efter att betalningspåminnelse har skickats ut handläggs av det externa inkassoföretaget.

Avbetalningsplan

Avbetalning av skuld kan beviljas om det finns rimliga utsikter att gäldenären kan fullfölja betalningen. Ränta debiteras enligt gällande räntelag.

Avbetalningsplaner handläggs av det externa inkassobolaget efter att betalningspåminnelse har skickats ut.

- Avbetalningsplan upp till 3 månader beviljas och handläggs av det externa inkassoföretaget.
- Avbetalningsplan mer än 3 månader beviljas av verksamheten och handläggs av det externa inkassoföretaget.

Sanktioner

Vid utebliven betalning kan avstängning av tjänsten eller varan bli aktuell.

Beslut om avstängning handläggs och kommuniceras av ansvarig verksamhet.

Långtidsbevakning

Om en fordran förblir obetald efter vidtagna rättsliga åtgärder överlämnas ärendet till långtidsbevakning och handläggs av det externa inkassoföretaget.

En kundfordran som vid bokslutstillfället har varit förfallen till betalning i mer än ett år ska redovisas som en osäker fordran i bokföringen. Fordran kvarstår i kundreskontran, och det externa inkassoföretaget fortsätter bevakningen.

När det externa inkassoföretaget har konstaterat att en kundfordran inte går att få betalt för, till exempel på grund av konkurs utan utdelning eller dödsbo utan tillgångar, redovisas fordran som en konstaterad kundförlust i bokföringen och tas bort från kundreskontran.

Tidplan för kommunstyrelsens verksamheter 2027

Tidplanen omfattar kommunstyrelsens samhällsplaneringsutskott (SPU), kommunstyrelsens arbetsutskott (AU), kommunstyrelsen (KS) och kommunfullmäktige (KF).

	SAMMANTRÄDE			
	Presidium	SPU/KSAU	KS	KF
	Måndag kl 10.00	Måndag SPU kl 09.00 KSAU kl 13.15	Måndag kl 13.15	Måndag kl 17.00
SPU/AU	4/1	11/1	25/1	8/2
SPU/AU	15/2	22/2	8/3	22/3
SPU/AU	22/3	5/4	12/4	26/4*
SPU/AU	19/4	26/4	10/5	24/5*
SPU/AU	10/5	17/5	31/5	14/6 kl. 15:00
SPU/AU	16/8	23/8	6/9)	13/9
SPU/AU	13/9	20/9	4/10	18/10
SPU/AU	4/10	11/10	25/10	8/11* 15:00
SPU/AU	8/11	15/11	29/11	13/12

Tider för årsredovisning, mål och budget samt revidering av mål och budget

*Årsredovisning	AU 5/4	KS 12/4	KF 24/5
Mål och budget	AU 17/5	KS 31/5	KF 14/6
Delårsrapport	AU 20/9	KS 4/10	KF 18/10
Revidering mål och budget	AU 11/10	KS 25/10	KF 8/11

Förslag till beslut

- Tidplan för kommunstyrelsens sammanträden 2026 antas.

Systemval glas- och metallförpackningsinsamling

Bakgrund och syfte

Genom förändrad lagstiftning har ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll, samt från verksamheter som är samlokaliserade med hushåll, överförts till kommunerna. Sedan 2024 har insamlingen av förpackningar i huvudsak skett via återvinningsstationer (ÅVS). Enligt gällande krav ska dock den huvudsakliga insamlingen senast år 2027 ske fastighetsnära, så långt det är möjligt, för såväl flerbostadshus som småhus (permanent- och fritidsboenden).

Den fastighetsnära insamlingen omfattar förpackningar av papper, plast, metall samt färgat och ofärgat glas. Större och skrymmande förpackningar omfattas inte av kravet på fastighetsnära insamling, utan ska i stället samlas in via lättillgängliga insamlingsplatser (LIP), exempelvis vid återvinningscentraler (ÅVC) eller vid befintliga återvinningsstationer i offentlig miljö

Den ekonomiska modellen innebär att producenterna fortsatt har det finansiella ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar. Finansiering sker genom producenternas avgifter, vilka samlas in via producentansvarsorganisationer och fördelas till kommunerna enligt beslut från Naturvårdsverket.¹

Kommunen har, som en del i införandet av fastighetsnära insamling, beslutat att samla in pappers- och plastförpackningar i separata enfackskärl. Detta system implementeras under 2026.

Mot denna bakgrund behöver kommunen fatta ett inriktningsbeslut avseende systemval för insamling av metall- och glasförpackningar, i syfte att säkerställa en effektiv, långsiktigt hållbar och lagkravsanpassad insamlingslösning inför full utbyggnad av fastighetsnära insamling.

Avgränsningar och förutsättningar

Underlag för beslut avser den fastighetsnära insamlingen vid småhus (permanentboende och fritidsboende) som Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) ansvarar för, på motsvarande sätt som för insamlingen av mat- och restavfall.

År 2024 fattades beslut om val av insamlingssystem för pappers- och plastförpackningar. Dessa förpackningsslag utgör de största volymerna och är samtidigt de fraktioner där återvinningsmålen i dagsläget inte uppnås.

Insamlingen vid flerbostadshus² omfattas inte av detta beslut och kommer även fortsättningsvis i huvudsak att ske genom fastighetsnära insamling i separata kärl, exempelvis i miljöhus. Insamlingen kan även ske i containrar eller andra markstående behållare, såsom glasigloos, alternativt i nedgrävda markbehållare. Investeringar i sådana anläggningar bekostas av respektive fastighetsägare. Även insamling vid gemensamhetslösningar kan komma att undantas systemval beroende på antal anslutna hushåll.

¹ Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:14)

² Till exempel hyreshus och bostadsrättsföreningar

Samverkan

Avesta kommun har, tillsammans med andra kommuner genom samverkan inom Dala Avfall, Avfall Hälsingland och Gästrikre återvinnare, lyft frågan till Naturvårdsverket avseende insamlingskraven för glas- och metallförpackningar samt för fritidsboenden. Syftet har varit att skapa ökad flexibilitet, exempelvis genom möjlighet att kombinera fastighetsnära insamling med gemensamhetslösningar, utan att ersättningsnivåerna påverkas. Några förändringar i lagstiftningen eller kravnivåerna har dock inte genomförts.

En viktig förutsättning vid val av insamlingssystem är de ekonomiska ramarna. Den kommunala insamlingen av förpackningar ska, enligt gällande regelverk, finansieras genom producentansvaret. Ersättning till kommunerna regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:14) och baseras på schabloniserade ersättningsnivåer för olika insamlingslösningar.

Avesta Vatten eftersträvar att anpassa insamlingssystemet till de ersättningsnivåer som erhålls, i syfte att undvika taxehöjningar kopplade till den utökade förpackningsinsamlingen.

Systemalternativ

Insamling av förpackningar samt mat- och restavfall kan organiseras genom flera olika systemlösningar. De vanligast förekommande alternativen i Sverige är:

- Separata kärl (enfackskärl) – varje avfallsfraktion samlas in i egna kärl som hämtas separat.
- Tvåfackskärl – två fraktioner samlas i samma kärl med fasta skiljeväggar.
- Fyrfackskärl – flera fraktioner sorteras direkt i ett och samma kärl med olika fack, vilket möjliggör insamling av exempelvis matavfall, restavfall och flera förpackningsslag vid samma tömningstillfälle.
- Optisk sortering – hushållen sorterar avfallet i olidfärgade påsar som läggs i samma kärl, varefter sorteringen sker i en central anläggning.
- Kompletterande lösningar – exempelvis separata lådor eller säckar för vissa fraktioner såsom metallförpackningar.

I Avesta kommun har man redan gjort systemval beträffande insamling kommunalt avfall fastighetsnära. Kommunen har beslutat att samla in mat- och restavfall samt pappers- och plastförpackningar i separata enfackskärl.

Valet av enfackskärl baseras på flera faktorer:

- Flexibilitet – systemet möjliggör successiv utbyggnad och anpassning till lokala förutsättningar, särskilt i en geografiskt spridd kommun.
- Arbetsmiljö och drift – hanteringen är välkänd och beprövad inom den befintliga organisationen, vilket minskar behovet av anpassningar av fordon och arbetsprocesser.
- Logistik – separata kärl ger större möjlighet att optimera hämtningsintervall per fraktion utifrån fyllnadsgrad.
- Ekonomi – investeringskostnaderna är generellt lägre jämfört med införande av flerfackssystem eller optisk sortering, särskilt då ingen omfattande omställning av fordon eller behandlingsanläggning krävs.

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827–5084

- Anpassning till glesbygd – i en kommun med stor andel småhus och långa transportavstånd kan enklare och mer modulära system vara mer robusta och kostnadseffektiva.

Mot bakgrund av det redan fattade beslutet om enfackskärl för papper och plast utgör detta system även en viktig utgångspunkt vid val av insamlingslösning för metall- och glasförpackningar. Ett systemval behöver därför vara kompatibelt med befintlig struktur, organisation och investeringsnivå.

Förväntningar på insamlingssystem för glas- och metallförpackningar

Vid val av insamlingssystem för glas- och metallförpackningar har följande parametrar beaktats:

Krav på FNI och insamlingsmål

Systemet ska uppfylla gällande krav på fastighetsnära insamling (FNI) och bidra till att uppnå nationella mål för materialåtervinning av förpackningar.

God arbetsmiljö och effektiv insamling

Insamlingssystemet ska säkerställa en god arbetsmiljö för chaufförer och minimera manuell hantering i trafikutsatta eller riskfyllda miljöer. Systemet bör möjliggöra en effektiv och driftsäker tömningsprocess.

Som utgångspunkt ska all fastighetsnära insamling vid småhus (mat- och restavfall samt förpackningar) kunna utföras med sidlastande fordon och med enhetlig fordonstyp.

Materialens egenskaper påverkar val av lösning:

- **Glas** har hög vikt och lämpar sig därför för behållare som kan tömmas maskinellt.
- **Metall** har låg vikt och relativt liten volym, vilket gör att insamling i mindre behållare, exempelvis låda, kan vara ändamålsenlig.

Volym och fyllnadsgrad

Glas genererar hög vikt per volymenhet, vilket ställer krav på robusta och ofta större behållare. Metallförpackningar har däremot låg densitet och fyller sällan större kärl effektivt, vilket påverkar både logistik och val av behållartyp.

Flexibilitet material och volym

Insamlingssystemet ska vara möjligt att utveckla över tid utifrån förändringar i mängder, avfallsslag och kundbehov. Val av behållare ska inte låsa samman olika materialslag på ett sätt som försvårar framtida justeringar eller frivilliga val för kunden.

Det ska även beaktas att det i dagsläget saknas en entydig nationell lösning för insamling av vissa förpackningsslag med små volymer (metall och glas) samt för glas där hantering kan innebära utmaningar kopplade till buller och materialkvalitet.

Kostnad för insamlingssystemet

Systemet ska utformas så att påverkan på avfallstaxan minimeras. Utgångspunkten är att insamlingen av förpackningar ska finansieras genom producentansvaret, i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning (NFS 2023:14).

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Kostnaderna för förpackningsinsamlingen ska kunna särskiljas från den taxefinansierade insamlingen av mat- och restavfall, vilket möjliggör uppföljning av att erhållen ersättning motsvarar faktiska kostnader.

Valt system får inte medföra negativa ekonomiska eller miljömässiga konsekvenser för den befintliga insamlingen av mat- och restavfall.

Valalternativ och enkelhet för kund

Systemet ska vara användarvänligt och enkelt att använda. Det ska vara möjligt för kunden att sortera sitt avfall korrekt och få plats med uppkomna volymer i tilldelade behållare.

Insamlingssystemet ska vara användarvänligt; det ska vara enkelt att hantera och få plats med avfallet i behållaren. Det ska vara möjligt att anpassa efter behov gällande volym och/eller tömningsintervall samt genom förenklande abonnemangsformer som till exempel hämtning vid gemensam hämtplats och samverkan med närboende.

Miljöstyrning

Insamlingssystemet ska möjliggöra fortsatt tillämpning av miljöstyrande taxa, där hushåll som sorterar sitt avfall korrekt och minskar mängden restavfall kan premieras.

Sammanfattande utvärdering

Utvärdering

Fyrpackssystem valdes bort i samband med tidigare utredning (2024). Bedömningen var att systemet, trots hög kundnöjdhet, har flera nackdelar. Systemet är relativt oflexibelt, har begränsad förmåga att hantera variationer i förpackningsvolymer och är beroende av kompletterande insamlingslösningar. Vidare bedömdes det medföra höga investerings- och driftkostnader, vilket riskerar att bli taxedrivande.

Mot denna bakgrund har utvärderingen fokuserat på lösningar som är kompatibla med befintligt system med enfackskärl och som uppfyller krav på arbetsmiljö, logistik, flexibilitet och ekonomi.

Insamlingen bygger på maskinell tömning av glas och separat insamling av metall i mindre behållare. Detta grundar sig i materialens egenskaper: glas har hög vikt och lämpar sig bäst för maskinell hantering i kärl, medan metall har låg vikt och volym och därför kan samlas in effektivt i mindre behållare.

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Insamling av glasförpackningar föreslås i ett tvåfackskärl, med ett fack för färgade glasförpackningar och ett för ofärgade glasförpackningar. Metallförpackningar förordar vi samlas in i en 30 liters låda.

Den föreslagna inriktningen bedöms sammantaget ge en robust, effektiv och arbetsmiljömässigt hållbar lösning som är förenlig med gällande lagstiftning och ekonomiska förutsättningar.

Lisa Sirsjö, Projektchef
Avesta Vatten och Avfall AB

Bild lånad från Gästrike Återvinnare

Handläggare:
Lisa Sirsjö

Systemval insamling av glas- och metallförpackningar

Sammanfattning

Till följd av förändrad lagstiftning har kommunerna övertagit ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll. Senast 2027 ska insamlingen i huvudsak ske fastighetsnära (FNI). Avesta kommun har tidigare beslutat om systemval för pappers- och plastförpackningar, vilka införs under 2026. Ett beslut krävs nu för att möjliggöra full utbyggnad av den fastighetsnära insamlingen under 2027.

Mot bakgrund av det redan fattade beslutet om enfackskärl för papper- och plastförpackningar utgör detta system även en viktig utgångspunkt vid val av insamlingslösning för metall- och glasförpackningar. Ett systemval behöver därför vara kompatibelt med befintlig struktur, organisation och investeringsnivå.

Föreslaget systemval bygger på maskinell tömning av glas och separat insamling av metall i mindre behållare. Insamling av glasförpackningar föreslås i ett tvåfackskärl, med ett fack för färgade glasförpackningar och ett för ofärgade glasförpackningar. Metallförpackningar förordas vi samlas in i en 30 liters låda.

Den föreslagna inriktningen bedöms sammantaget ge en robust, effektiv och arbetsmiljömässigt hållbar lösning som är förenlig med gällande lagstiftning och ekonomiska förutsättningar.

Ärendet

Avesta Vatten och Avfall har genomfört en utredning där olika systemlösningar har analyserats med avseende på arbetsmiljö, logistik, flexibilitet, ekonomi och lagkrav.

Bedömningen är att insamlingssystemet ska:

- vara förenligt med tidigare beslutat system
- möjliggöra säker och effektiv arbetsmiljö genom maskinell hantering
- vara ekonomiskt hållbart
- vara flexibelt och anpassningsbart över tid

Materialens egenskaper har varit styrande i val av lösning. Glas har en hög vikt och lämpar sig därför för maskinell tömning i kärl. Metall har låg vikt och mindre volym och kan hanteras effektivt i mindre behållare

Insamlingen vid flerbostadshus¹ omfattas inte av detta beslut och kommer även fortsättningsvis i huvudsak att ske genom fastighetsnära insamling i separata kärl, exempelvis i miljöhus.

Insamlingen kan även ske i containrar eller andra markstående behållare, såsom glasigloos, alternativt i nedgrävda markbehållare. Investeringar i sådana anläggningar bekostas av respektive

¹ Till exempel hyreshus och bostadsrättsföreningar

fastighetsägare. Även insamling vid gemensamhetslösningar kan komma att undantas systemval beroende på antal anslutna hushåll.

Förslag till systemval

- Insamling av glasförpackningar sker i tvåfackskärl med uppdelning mellan färgat och ofärgat glas
- Insamling av metallförpackningar sker i separat mindre behållare (låda)

Taxepåverkan

Den ekonomiska modellen innebär att producenterna fortsatt har det finansiella ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar. Finansiering sker genom producenternas avgifter, vilka samlas in via producentansvarsorganisationer och fördelas till kommunerna enligt beslut från Naturvårdsverket².

Utgångspunkten är att insamlingen av förpackningar ska finansieras via producentansvaret enligt gällande föreskrifter.

Val av system har skett med målsättning att påverkan på avfallstaxan minimeras. Kostnaderna för förpackningsinsamlingen ska kunna särskiljas från den taxefinansierade insamlingen av mat- och restavfall, vilket möjliggör uppföljning av att erhållen ersättning motsvarar faktiska kostnader.

Förslag

- Kommunfullmäktige föreslås godkänna föreslaget systemval för insamling av glas- och metallförpackningar

Bilaga – Underlag systemval glas och metall

² Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:14)

§ 40 Systemval glas- och metallförpackningsinsamling

Dnr 2026-000181452

Sammanfattning

Till följd av förändrad lagstiftning har kommunerna övertagit ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll. Senast 2027 ska insamlingen i huvudsak ske fastighetsnära (FNI).

Avesta kommun har tidigare beslutat om systemval för pappers- och plastförpackningar, vilka införs under 2026. För att möjliggöra en full utbyggnad av fastighetsnära insamling krävs nu ett inriktningsbeslut avseende insamling av glas- och metallförpackningar.

Bedömning

Utifrån genomförd utredning har olika systemlösningar analyserats med avseende på arbetsmiljö, logistik, flexibilitet, ekonomi och lagkrav.

Bedömningen är att insamlingssystemet ska:

- vara förenligt med redan beslutat system med enfackskärl
- möjliggöra effektiv och säker arbetsmiljö genom maskinell hantering
- vara ekonomiskt hållbart och finansierbart inom producentansvaret
- vara flexibelt och anpassningsbart över tid

Materialens egenskaper har varit styrande i valet av lösning. Glas har en hög vikt och lämpar sig bäst för maskinell tömning i kärl, medan metall har låg vikt och mindre volym och kan hanteras effektivt i mindre behållare

Den sammantagna bedömningen är att föreslaget system ger en robust, kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar lösning som uppfyller gällande krav.

Förslag till systemval

- Insamling av glasförpackningar sker i tvåfackskärl med uppdelning mellan färgat och ofärgat glas
- Insamling av metallförpackningar sker i separat mindre behållare (låda)

Ekonomi

Utgångspunkten är att insamlingen av förpackningar ska finansieras via producentansvaret enligt gällande föreskrifter

Val av system har skett med målsättning att minimera påverkan på avfallstaxan och att säkerställa att ersättningsnivåerna från producentansvaret motsvarar kostnaderna för insamlingen.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna föreslaget systemval för insamling av glas- och metallförpackningar
- Styrelsen föreslås godkänna att VD uppdras att översända förslag till systemval till Kommunfullmäktige för beslut

Beredning/ behandling

Underlag systemval glas och metall

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

- Styrelsen godkänner föreslaget systemval för insamling av glas- och metallförpackningar
- Styrelsen godkänner att VD uppdras att översända förslag till systemval till Kommunfullmäktige för beslut